

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**İLKÖĞRETİM VE ORTAÖĞRETİM OKULLARINDA
TEKNOLOJİ LİDERLERİNİN BELİRLENMESİ
(SAKARYA İLİ ÖRNEĞİ)**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
Sedat UÇKAN**

Enstitü Anabilim Dalı: Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Mübin KIYICI

MAYIS - 2010

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**İLKÖĞRETİM VE ORTAÖĞRETİM OKULLARINDA
TEKNOLOJİ LİDERLERİNİN BELİRLENMESİ
(SAKARYA İLİ ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Sedat UÇKAN

Enstitü Anabilim Dalı: Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi

Bu tez 18/05/2010 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği ile kabul edilmiştir.

Yrd.Doç.Dr. Mübin KIYICI   Yrd.Doç.Dr. Fatime BALKAN KIYICI   Yrd.Doç.Dr. M.Barış HORZUM

Jüri Başkanı

- Kabul
 Red
 Düzeltme

Jüri Üyesi

- Kabul
 Red
 Düzeltme

Jüri Üyesi

- Kabul
 Red
 Düzeltme

BEYAN

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlâk kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Sedat UÇKAN

18.05.2010

ÖNSÖZ

Toplumların, bilgi toplumuna dönüşüm süreci içerisinde, eğitim ve öğretim hizmetleri açısından bilgi teknolojilerinin kullanımı vazgeçilemeyecek bir unsur olma özelliği kazanmıştır. Bilgi teknolojileri kullanımı eğitim öğretimin kalitesi açısından en önemli unsur olarak haklı yerini almıştır. Bu doğrultuda çok kısa bir süre içerisinde okullarımızda ciddi çalışmalar yürütülmüş ve bu çalışmalar meyvelerini vermeye başlamıştır. Neden? ve Nasıl? sorularını soran bir toplum olma yolunda Bilişim Teknolojileri (BT) sayesinde büyük adımlar atılmıştır. Kurumların içerisinde BT kullanımını özendirecek ve bu hususta gerekli donanıma sahip bireylerin bulunması büyük önem arz etmektedir. Bu düşünceden hareketle “İlköğretim ve ortaöğretim okullarında teknoloji liderlerinin belirlenmesi” konusu araştırılmaya uygun görülmüştür.

Bu çalışmanın hazırlanmasında yardımlarını ve desteğini esirgemeyen tez danışmanım sayın Yard.Doç.Dr.Mübin KIYICI'ya, sayın Prof.Dr AYTEKİN İŞMAN'a, sayın Yard.Doç.Dr. Mehmet Barış HORZUM'a, Yard.Doç.Dr. Fatime BALKAN KIYICI'ya teşekkürlerimi sunmayı bir borç bilirim. Yetişmemde katkıları olan tüm hocalarıma da minnettar olduğumu ifade etmek isterim. Ayrıca bugünlere gelmemi sağlayan, emeklerinin karşılığını hiçbir zaman ödeyemeyeceğim sevgili aileme, çalışmalarımnda beni yüreklendiren eşime sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

18.05.2010

Sedat UÇKAN

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR LİSTESİ	iii
TABLO LİSTESİ	iv
ÖZET	v
SUMMARY	vi
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1: KURAMSAL ÇERÇEVE ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	10
1.1. Teknoloji ve Eğitim.....	10
1.2. Öğretim ve Eğitim Teknolojileri	11
1.3. Bilişim Teknolojilerinin Eğitime Entegrasyonu.....	13
1.4. Teknoloji Liderliği	18
1.5. İlgili Araştırmalar	22
BÖLÜM 2: YÖNTEM	25
2.1. Araştırmanın Modeli	25
2.2. Evren ve Örneklem.....	25
2.3. Veri Toplama Araçları.....	27
2.4. Verilerin Toplanması.....	29
2.5. Verilerin Analizi.....	29
BÖLÜM 3: BULGULAR VE YORUMLAR	30
3.1. Araştırmaya katılan katılımcıların özelliklerinin tespiti.....	30
3.2. Teknoloji lideri tutumlarına ait frekans ve yüzdeler dağılımı	34
3.3. Öğretmenlerin teknoloji lideri görüşleri.....	40
3.3.1. Öğretmenlerin; okullarının bulunduğu yerleşim birimi türüne göre, teknoloji lideri görüşleri	41
3.3.2. Öğretmenlerin; cinsiyetlerine göre, teknoloji lideri görüşleri	42
3.3.3. Öğretmenlerin; hizmet yıllarına göre, teknoloji lideri görüşleri	42
3.3.4. Öğretmenlerin; yaşlarına göre, teknoloji lideri görüşleri	44
3.3.5. Öğretmenlerin; görev yaptıkları kurum niteliğine göre, teknoloji lideri görüşleri.....	44

3.3.6. Öğretmenlerin; kurumlarındaki konumlarına göre, teknoloji lideri görüşleri.	46
3.3.7. Öğretmenlerin; mezuniyetlerine göre, teknoloji lideri görüşleri	47
SONUÇ VE ÖNERİLER	49
KAYNAKLAR.....	52
EKLER	58
Ek A: Araştırma anketi.....	58
Ek B: Anket izni	60
ÖZGEÇMİŞ	61

KISALTMALAR LİSTESİ

- BT** : Bilişim Teknolojileri
- BİT** : Bilgi ve iletişim Teknolojileri
- BİTEFO** : Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmeni
- EBİTEFÖ** : Eğitici Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmeni
- BTS** : Bilişim Teknolojileri Sınıfı
- KTP** : Key Technology Player (Teknoloji Lideri)

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Rasgele Örnekleme Sonucunda Belirlenen Okullar.....	26
Tablo 2: Teknoloji liderliği durumları bölümünün güvenilirlik sonuçları	28
Tablo 3: Ankete katılanların bölgelere göre frekans ve yüzdeler dağılımı	30
Tablo 4: Ankete katılanların cinsiyetlerine göre frekans ve yüzdeler dağılımı.....	30
Tablo 5: Ankete katılanların hizmet yılına göre frekans ve yüzdeler dağılımı	31
Tablo 6: Ankete katılanların yaşlarına göre frekans ve yüzdeler dağılımı.....	31
Tablo 7: Ankete katılanların branşlarına göre frekans ve yüzdeler dağılımı	32
Tablo 8: Ankete katılanların görev yaptıkları kurum türlerine göre frekans ve yüzdeler dağılımı	33
Tablo 9: Ankete katılanların görev yaptıkları kurumdaki konumlarına göre frekans ve yüzdeler dağılımı	33
Tablo 10: Ankete katılanların mezuniyet düzeylerine göre frekans ve yüzdeler dağılımı	33
Tablo 11: Yöneticiler, BT öğretmeni veya formatörler, zümre öğretmenleri, diğer öğretmenler ve hiç kimse seçeneklerinin frekansları ve yüzdeler dağılımları.....	35
Tablo 12: Katılımcıların yerleşim birimi türüne göre teknoloji liderliği görüşleri ..	41
Tablo 13: Katılımcıların cinsiyetlerine göre teknoloji liderliği görüşleri.....	42
Tablo 14: Katılımcıların hizmet yıllarına göre teknoloji liderliği görüşleri	43
Tablo 15: Katılımcıların yaşlarına göre teknoloji liderliği görüşleri.....	44
Tablo 16: Katılımcıların görev yaptıkları kurum niteliğine göre teknoloji liderliği görüşleri	45
Tablo 17: Katılımcıların görev yaptıkları kurumdaki konumlarına göre teknoloji liderliği görüşleri	46
Tablo 18: Katılımcıların mezuniyet durumlarına göre teknoloji liderliği görüşleri.	48

Tezin Başlığı: İlköğretim ve ortaöğretim okullarında teknoloji liderlerinin belirlenmesi (Sakarya ili örneği)	
Tezin Yazarı: Sedat UÇKAN	Danışman: Yrd.Doç.Dr. Mübin KIYICI
Kabul Tarihi: 18.05.2010	Sayfa Sayısı: vi(ön kısım)+57(tez) +3(ekler)
Anabilimdalı: Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi	Bilimdalı: Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi
<p>Bilgi toplumuna dönüşün sürecinde, her alanda olduğu gibi eğitim öğretim hizmetleri alanında da bilişim teknolojileri ışığında yeniden yapılanmaya gidilmiştir. Ancak; literatür incelendiğinde eğitim öğretim hizmetlerinde bilişim teknolojileri kullanımının yeterli kullanım düzeyine ulaşmadığı görülmektedir. Bilişim teknolojilerinin eğitim öğretim hizmetleriyle bütünleştirilmesi sürecini hızlandıracak ve etkin kullanımına öncülük edecek bireylerin varlığı büyük önem arz etmektedir. Bu noktada teknoloji liderliği kavramı ön plana çıkmaktadır.</p> <p>Bu araştırmada; ilköğretim ve ortaöğretim okullarında teknoloji liderlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya Sakarya ili merkez, ilçe ve köylerinde bulunan ilköğretim ve ortaöğretim okullarında görevli yönetici ve öğretmenlerden oluşan 447 kişiden oluşmaktadır. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmış ve katılımcılara anket uygulanmıştır. Verilerin analizinde; betimsel istatistiklerde frekans ve yüzde, gruplar arası anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek için ki-kare testleri uygulanmıştır. Araştırmada anlamlılık düzeyi .05 olarak kabul edilmiştir.</p> <p>Araştırmaya katılanların; okullarında en az bir kişiyi teknoloji lideri olarak gördükleri ortaya çıkmıştır. Ayrıca katılımcıların okullarının bulunduğu yerleşim türü, cinsiyetleri ve mezuniyetleri ile teknoloji liderliği tutumları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı, öte yandan katılımcıların yaşları, hizmet yılları, kurum niteliği ve kurumlarındaki konumları ile teknoloji liderliği tutumları arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.</p>	
Anahtar Kelimeler : Teknoloji Liderliği, Bilişim Teknolojileri	

Sakarya University Institute of Social Sciences   Abstract of Master's Thesis

Title of the Thesis: Determination of key technology players in primary and secondary schools (Sample of Sakarya)	
Author: Sedat UÇKAN	Supervisor: Assist.Prof.Dr. Mübin KIYICI
Date: 18.05.2010	Nu. of pages: vi (pre text) + 57(main body) +3 (appendices)
Department: Computer and Instructional Technology Education	Subfield: Computer and Instructional Technology Education
<p>In the process of information society transformation, a new settlement was followed on educational services in the light of information technologies, as in every field. However, when the technical literature examined, it is seen that the use of information technology couldn't reached the sufficient degree in educational services. Having individuals who will lead to efficient using and accelerating the integration process of informatics Technologies and educational services submits great importance. At this point, key technology player concept comes into prominence.</p> <p>The purpose of this study, determination of key technology player in primary and secondary schools was aimed. The research consists of 447 people who are working as a teacher or administrator at primary and secondary schools in Sakarya city, its district and villages. In the research, relational scanning model was used and questionnaire was carried out to the participants. In analysis of datas; frequency and percentage was used in figwative statics and chi-square tests were applied for determining whether there is a meaningful relationship between the groups or not. The significance level was admitted as 0.5 in the research.</p> <p>It is appeared that, participants has seen at least one person as key technology player in their schools. It is also determined that there isn't a meaningful relationship between key technology player manners and the participants graduations, gender and their location type where their schools take part. On the other hand, it is determined that there is a meaningful relationship between the participants ages, year of office, inststution property, their position in the insttution and key technology player manners.</p>	
Keywords: Key Technology Player, Information Technology	

GİRİŞ

Gelişen ve sürekli yenilenen teknolojinin hayatımızın her alanına girmesi ile eğitim sistemimizin de yenilenmesi ve geliştirilmesi ihtiyacı doğurmuştur.

Çağı yakalama hatta çağın ötesine geçme hedefine yönelmiş bir eğitim sistemi, tanımından başlayarak kendini yenilemeli; kapsamını genişleterek, tüm yaşam sürecini kucaklayabilmeli; günün koşullarını ve bu koşullarda bireyin sahip olması gereken becerileri iyi analiz ederek, kendini buna uygun biçimde yapılandırabilmelidir (Akkoyunlu, Altun ve Soylu, 2008:2).

Bu doğrultuda yeni kavram ve uygulamalar ortaya konmuş ve birçoğu hayata geçirilmeye başlanmıştır.

Yeni eğitim programlarıyla bütünleşmiş teknoloji kullanımı beraberinde bu teknolojinin kullanımına yönelik birçok problemi de ortaya çıkartmıştır. Öncelikli sorunların başında yeni eğitim-öğretim müfredatı doğrultusunda okullarımızın alt yapı yeterlikleri değerlendirilmiş ve bu noktada yapılması gerekenler projeler kapsamında yenilenmiş, geliştirilmiş ve geliştirilmeye devam edilmektedir. Bu projelerden en önemlisi Dünya Bankası ile T.C. hükümeti arasında 25 Haziran 1998’de 1. fazı ve 26 Temmuz 2002’de 2. fazı imzalanan Temel Eğitim Projesi (TEP)’dir. TEP, ilköğretimin kapsam ve niteliğinin artırılmasını, ilköğretime ilginin çoğaltılmasını ve ilköğretim okullarının toplum için bir öğrenme merkezi olmasını hedeflemektedir. Projenin en önemli hedeflerinden biri de öğretmen ve öğrencilerin bilgisayar okuryazarı olmasını sağlamak ve bilgisayar destekli eğitim (BDE) vermektir. Bu proje dâhilinde Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), Türk eğitim sistemine teknolojinin entegrasyonu için aşağıdaki hedefleri ortaya koymuştur (MEB, 2003a):

- 15 bin okula Bilgi Teknolojisi Sınıfı (BTS) kurulması,
- 18 bin Bilişim Teknolojileri (BT) koordinatörünün eğitimi,
- 200 bin eğitim personelinin bilgisayar okuryazarlığı ve bilgisayar destekli eğitim (BDE) konusunda hizmet içi eğitim gibi faaliyetleri planlamıştır.

TEP dahilinde eğitim programlarına BT’nin dahil edilmesi konusunda aşağıdaki amaçlar hedeflenmiştir:

- BT araçlarını kullanarak toplum, okul, öğretmenler ve öğrenciler arasındaki işbirliğini geliştirmek,
- Öğrenme ortamlarını eğitsel yazılımlar, elektronik referanslar, uygulama yazılımları ve eğitsel oyunlarla desteklemek; böylece eğitimin niteliğini artırmak,
- BT araçlarını temel eğitimin 1'inci sınıfından başlayarak 8'inci sınıfına kadar öğrenme ortamlarına entegre etmek,
- Her öğrenciye eğitim hayatı boyunca her türlü gelişmiş BT araçlarına (bilgi kaynaklarına) ulaşma olanağı sağlamak,
- Bütün öğrencilere doğru zamanda ve yerde, doğru BT aracını kullanma yeteneğini kazandırmak,
- BT araçları ile bilgiye ulaşma, problem çözme, bilginin işlenmesi ve sunulması becerilerini bütün öğrencilere kazandırmak ve onlara BT araçlarını günlük hayatta nasıl kullanabileceklerini öğretmek,
- Öğrencileri pasif öğrenme ortamlarından kurtararak, kendi kendilerine aktif bir şekilde öğrenme yeteneği kazanmalarını sağlamak,
- Öğrencilerin interneti, çizim programlarını, kelime işlemcileri, elektronik tablola ve sunum yazılımları gibi araçları öğrenme süreçlerinde yardımcı araçlar olarak kullanmalarını sağlamak,
- Öğretmenlerin ders planlarını hazırlama, derslerini uygulama, ölçme-değerlendirme araçlarını geliştirme, not verme, eğitsel materyallerini hazırlama ve kendilerini geliştirme çalışmalarında bilgisayarları kullanmalarını sağlamak,
- BT araçlarının okul yönetimlerinde kullanılmasını gerçekleştirerek veri tabanları, kelime işlemci, sunum yazılımları vb. yoluyla idari işlerin kolaylaştırılmasını ve daha etkin hâle getirilmesini sağlamak,
- İl ve ilçe millî eğitim müdürlüklerinin işlevlerinin, BT araçları desteğiyle yürütülmesi için bir “Yönetim Bilgi Sistemi” kurmak.

TEP 1.Fazı kapsamında BT ile ilgili olarak (MEB, 2007);

- 2.802 ilköğretim okuluna 3.188 BTS kuruldu,
- 22.854 kırsal kesim okulu için 45.000 bilgisayar, donanım, yazılım ve çevre ekipmanları satın alındı,
- 221.000 öğretmen BTS'nin, donanımı ve yazılımının etkin şekilde kullanımı üzerine eğitim aldılar,
- Donanım alınan firmalar 6.665 öğretmene, yazılım alınan firmalar 9.251 öğretmene eğitim verdi,
- İlköğretim müfettişlerine ve mastır formatörlerine 1500 dizüstü bilgisayar ve MEB müfettişlerine 130 diz üstü bilgisayar, 1- anabilgisayar alındı.

TEP 2. Fazı kapsamında BT ile ilgili olarak;

- 3000 ilköğretim okulunun 4002 sınıfına bilgisayar laboratuvarları kuruldu, kırsal ve gecekondü bölgelerindeki 4000 ilköğretim okuluna eğitim materyalleri alındı,
- İşitme ve görme engelli öğrenciler için 70 bilgisayar laboratuvarı kuruldu

Yeni eğitim sisteminin yapılandırılması noktasında MEB kaynakları incelendiğinde diğer tamamlanan ve yürütülen projelerle birlikte (Temel Eğitime Destek Programı, Mesleki Eğitim Öğretimin Güçlendirilmesi Projesi, Mesleki ve Teknik Eğitimin Modernizasyonu Projesi, Milli Eğitimi Geliştirme Projesi, Sanal Okul Projesi, Görme ve İşitme Engelliler İçin Bilişim Teknolojileri Projesi, E-Sınav Projesi, BT Destekli Fen Laboratuvarı Projesi, MEB İnternete Erişim Projesi, İntel Gelecek İçin Eğitim Projesi, Microsoft Eğitimde İşbirliği ile uzaktan Öğretmen Eğitimi Projesi, Ortaöğretim Projesi) BT teknik donanım, materyal ve eğitimlerinin sayısının daha fazla olduğu görülmektedir.

Ancak bu projeler kapsamında yapılan girişimlerde; Özdemir ve Kılıç (2006)'ın "bilgi teknolojisi sınıflarının dağılımı ve sürekliliğinin sağlanması ile ilgili çalışmaların değerlendirilmesi" adlı araştırması sonuçlarında da belirttiği gibi, MEB'in BTS'lerinin kurulması ve dağılımı sürecinde öğrenci-bilgisayar etkileşim süresini ve yedi coğrafi

bölgedeki öğrenci sayılarını göz önünde bulundurmadığı dikkati çekmektedir. Bu da BTS'lerinin amacına hizmet etmesini engellemektedir.

Gerekli alt yapının büyük ölçüde tamamlanmasının ardından daha büyük bir uğraş ve çalışma gerektirecek olan eğitim ve öğretim faaliyet ve etkinliklerine BT'nin entegrasyonu gündeme gelmektedir. Bu entegrasyon sürecinde her ne kadar yükün büyük kısmı öğretmenlerde görülse de eğitim hizmetlerindeki her kısım bu entegrasyon için paydaş konumdadırlar. Bu bağlamda MEB tarafından öğretmen yeterlikleri incelenmiş ve yeniden düzenlenmiştir.

Bu düzenleme Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü eşgüdümünde birçok uzmanın ve öğretmenin katıldığı toplantı ve çalıştaylarda hazırlanan, paydaş görüşleri ve mevcut durum araştırmaları ile alanda test edilen “Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri”nin belirlenmesi, eğitimin temel taşlarından öğretmenin statüsünün geliştirilmesine hizmet etmesi bakımından önemli çalışmalardan birini meydana getirmektedir. “Kişisel ve Mesleki Değerler-Mesleki Gelişim”, “Öğrenciyi Tanıma”, “Öğretme ve Öğrenme Süreci”, “Öğrenmeyi, Gelişimi İzleme ve Değerlendirme”, “Okul, Aile ve Toplum İlişkileri”, “Program ve İçerik Bilgisi” olarak altı ana yeterlik altında 31 alt yeterlik ve 233 performans göstergesinden oluşan genel yeterlikler, öğretmenlerin görev tanımlarının yapılması, bireysel ve mesleki gelişimlerinde net hedeflerin belirlenmesi açısından oldukça yararlı amaçlara hizmet edecektir.

“Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri” çalışması, bilimsel yöntemlere dayalı olarak geliştirilmiş bir çalışma olup, çalışmanın ürünleri sadece öğretmenlerin gelişimini değil, öğrencinin, velinin, okulun ve dolayısıyla eğitim sisteminin niteliğinin artırılmasında da önemli paya sahip olacak bir anlayış taşımaktadır. Yıllarca beklediği statüye sahip olamayan öğretmenlerimiz, bu çalışmaların sonucu alanda gerçekleştirilecek uygulamalarla değişimi algılama ve yönetme becerilerini geliştirerek okulun ve öğrenimin ilerlemesine daha fazla katkıda bulunacaklardır (MEB, 2006).

İlk etapta yeni teknolojilerin kullanılması idari çalışmalarda ağırlık göstermiştir. İdari çalışmalarda BT'ni yeterli düzeyde kullanım becerisine sahip olmayan ya da geliştirilmesi gerekir düzeyde bilgi sahibi olanlar hizmet içi eğitimlere dâhil edilmiş ve bir anlamda kullanım düzeyleri arttırılmıştır. Ayrıca idareciler okulun yönetim ve liderlik rolünü üstlendikleri için BT kullanımında öncülük yapma rolünü de üstlenmek

zorunda kalmışlardır. Sonraki aşama ise BT'nin derslere entegrasyonu için öğretmenlerin yetiştirilmesini kapsamaktadır. BT'nden yararlanma, öğretmenlerin bu teknolojilere yakınlığı ile paralellik arz eder. Deniz (2005), "ilköğretim okullarında görev yapan sınıf ve alan öğretmenlerinin bilgisayar tutumları" adlı araştırmasında; genç öğretmenlerin bilgisayar tutumlarının daha olumlu olduğu yaş arttıkça bilgisayara yönelik tutumların da olumsuzlaştığı sonucuna ulaşmıştır. MEB bu sorunu ortadan kaldırmak için öğretmenlere bilgisayar sertifikası sahibi olmayı zorunlu kılmış ve ardından hizmet içi eğitim faaliyetleriyle kullanım becerilerini üst düzeye çıkarmayı hedeflemiştir. Ancak Kiper (2008)'in "ilköğretim öğretmenlerinin bilgi teknolojilerini derslerde kullanım durumları ve bilgi teknolojileri ile ilgili almış oldukları hizmet içi eğitimler hakkındaki görüşleri" isimli tez çalışmasının sonuçlarına baktığımızda hizmet içi eğitim alan öğretmenlerin %38,78'inin derslerinde BT teknolojilerini kullanmıyor olmaları, alınan eğitimin BT kullanım durumları açısından tek başına yeter bir unsur olmadığını göstermektedir.

Okullarda eğitim-öğretim ve idari işlerde BT'nden faydalanma noktasında yapılan alt yapı iyileştirmeleri ve eğitimler kullanımını önemli ölçüde arttırsa da BT'ni kullanım esnasında karşılaşılan sorunlara yeterli düzeyde çözüm üretilemiyor olması idari işleri ve ders faaliyetlerini sekteye uğratmaktadır. Teknoloji kullanımında ortaya çıkan sorunların daha çabuk ve etkin çözümü için MEB tarafından Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programı oluşturulmuştur. Bu programda;

- Eğitim ve öğretim süreçlerinin BT ile bütünleştirilmesi,
- Öğretmenlerin, eğitim-öğretim sürecinde BT araçlarını diledikleri yer ve zamanda yetkinlikle kullanmalarının sağlamak,
- BT'nin yeni öğretim programlarına entegre edilmesini sağlayarak eğitimde etkinliğin ve verimliliğin artırmak,
- Öğretmenlerin ihtiyaç duydukları ders materyallerini geliştirebilecek bilgi, beceri ve donanıma sahip hâle getirilmesi,
- Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenleri (BİTEFÖ)'nin kurumuna ve çevresine BT'nin kullanılmasında rehberlik etmelerinin sağlanması, amaçlanmıştır. Bu

doğrultuda açılan sınavlarda başarılı olan Bilişim Teknolojileri Eğitici Formatör Öğretmenleri (EBİTEFÖ) tüm il ve ilçelerde göreve başlamışlardır. Ayrıca okullarda BT hizmetlerinin yürütülmesi için okul formatör öğretmenliği görevlendirmeleri her altı ayda bir (Ocak ve Temmuz aylarında) yapılmaktadır. Böylelikle okul formatörü olan öğretmenlerin ders yükleri düşürülerek, okullarında BT'nin kullanımı noktasında karşılaşılan sıkıntılara çabuk ve etkin çözüm getirmeleri hedeflenmiştir.

Okul formatör öğretmenleri, okullardaki teknolojiyi uygulamaları konusunda informal liderlerdir. BİTEFÖ'leri MEB'nin yayınladığı yönetmeliklerde "değişimin öncüleri" olarak görülmüş ve değişimi sağlayacak yetkilerle donatılmışlardır. Ancak BİTEFÖ'ler, okullarda BT'yle ilişkili değişimleri gerçekleştirebilmek ve BTS'lerinin etkili kullanılmasını sağlamak konusunda kendilerinin okul yöneticileri tarafından yetkilendirilmelerini ve yüreklendirmelerini beklediklerini ifade etmektedirler (Akbaba-Altun, 2008:166-167).

MEB eğitimde BT kullanımında çok ciddi adımlar atmıştır. Ancak yapılan araştırmalar incelendiğinde eğitimde BT'nin kullanımında, hedeflenen etkin kullanım düzeyine ulaşmanın henüz mümkün olmadığı görülmektedir. Varış (2008)'ın "ilköğretim okullarındaki öğretmenlerin bilgi teknolojileri okuryazarlık düzeyleri ve bunları kullanma durumlarının belirlenmesi" adlı tez çalışmasındaki, öğretmenler daha çok ders dışı hazırlıklarında BT'den sıklıkla faydalandığını, fakat derslerini anlatırken BT'den nadiren veya ara sıra faydalandığını belirtmektedir. Yine Koçak-Usluel ve Demiraslan (2005b)'ın "Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Öğrenme Öğretme Sürecine Entegrasyonunda Öğretmenlerin Durumu" isimli araştırmasının sonuçlarına baktığımızda; "öğretmenlerin çoğunluğunun bilgisayar kullanabilmesine karşın BT'nin öğrenme öğretme sürecine entegrasyonu ile ilgili herhangi bir etkinlikte bulunmadıkları görülmüştür" ifadesi dikkate çarpmaktadır. Bu noktada yeni bir kavram olan teknoloji liderliği ön plana çıkmaktadır.

Problem cümlesi

Sakarya ili merkez, ilçe ve köy, ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında görevli yönetici ve öğretmenler, okullarında teknoloji lideri olarak kim ya da kimleri görmektedirler?

Araştırmanın amacı

Bu araştırmanın amacı, MEB'na bağlı okullarda teknoloji liderlerinin belirlenmesidir.

Alt Amaçlar

Bu amaç çerçevesinde araştırmada şu sorulara cevap aranacaktır;

1. Öğretmenler kim ya da kimleri teknoloji lideri olarak görmektedirler?
2. Öğretmenlerin;
  - a. Okullarının bulunduğu yerleşim birimi türüne göre,
  - b. Cinsiyetlerine göre,
  - c. Hizmet yılına göre,
  - d. Yaşlarına göre,
  - e. Görev yaptıkları kurum niteliğine göre,
  - f. Kurumlarındaki konumlarına göre,
  - g. Mezuniyetlerine göre,

teknoloji lideri görüşleri açısından anlamlı bir ilişki var mıdır?

Araştırmanın önemi

Araştırma, Türkiye'de BT ile ilgili yapılan önceki araştırmalardan farklı olarak, teknoloji liderlerinin tespiti açısından ilk ve ortaöğretim kurumlarında görev yapan yönetici, BT formatörlerini ve öğretmenleri kapsam içine alarak yapılmış olmasından dolayı özgündür.

Araştırma, BT kullanımlarına yön verecek teknoloji liderlerinin belirlenmesi ve teknoloji liderliği görüşleri farklılığının bulunup bulunmadığının tespiti açısından kapsamlıdır.

Araştırmadan elde edilecek sonuçlar, MEB'nin BT'nin eğitim-öğretim faaliyetlerine entegrasyonu sürecinin daha etkin sürdürülmesi noktasında teknoloji lideri görevini yerine getirecek bireylerin tespiti, görevlendirilmesi, ayrıca öğretmenlere, yöneticilere yönelik düzenlemiş olduğu hizmet içi eğitim faaliyetleri ve seminerlerin kapsam alanları ve içerikleri ile ilgili çalışmalarına yön vermesi ve konu ile ilgili yeni araştırmalara ışık tutması açısından önemlidir.

Varsayımlar

Araştırmada kullanılan anket ile veri toplarken katılımcıların samimi cevaplar verdiği varsayılmıştır.

Teknoloji lideri olarak, kurumlar genelinde yönetici ve öğretmenlerin her okulda en az bir kişiyi teknoloji lideri olarak görüldüğü varsayılmıştır.

Sınırlılıklar

Bu araştırmanın çalışma grubu; Sakarya ili merkez, ilçe ve köylerinde görevli ilköğretim ve ortaöğretim veren okullarda görevli, araştırmaya katılmaya gönüllü olan 447 öğretmen ile sınırlıdır.

Araştırma veri toplama aracı olarak kullanılan anketten toplanan verilerle sınırlıdır.

Tanımlar

Yönetici: MEB'na bağlı her derece ve türdeki örgün ve yaygın eğitim kurumları ile diğer eğitim kurumlarında, 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede öngörülen kadro unvanları ile bir bağlantı kurulmadan öğretmenlere 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun değişik 88. maddesi uyarınca ikinci görev kapsamında verilen müdürlük, müdür baş yardımcılığı ve müdür yardımcılığı görevlerini ifade eder.

Eğitici Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmeni (EBİTEFÖ): MEB Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından belirli ölçüt ve kriterlere göre düzenlenen sınavlarda başarılı olarak eğitimlere katılan ve bu eğitimler sonucunda başarılı olmuş

BİTEFÖ'leri arasından seçilirler. Eğitim teknolojileri genel müdürlüğünün teklifi ve bakanlık makam oluru ile il/ilçe merkezlerinde görevlendirilen EBİTEFO'lar, il/ilçe milli eğitim müdürlüklerinde görev yaparlar.

Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmeni (BİTEFÖ): Okullarda BT kullanımı arttırmak ve oluşabilecek teknik, yazılımsal sorunlara çözüm getirebilmek amacıyla varsa BT öğretmenlerinden, yoksa diğer branş öğretmenlerinden uygun nitelikte olanlardan 6 aylık sürelerle bu iş için görevlendirilen öğretmenlerdir.

Teknoloji Lideri : Okullarda BT kullanımı konusunda arkadaşlarına örnek olan, onları yüreklendiren, teknik destek sağlayan, önderlik eden kişilerdir.

BÖLÜM 1: ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ

1.1 Teknoloji ve Eğitim

Teknoloji, bilim ile uygulama arasında köprü görevi yapan bir disiplin olarak tanımlanır (Alkan, 1987:15, akt: Yalın, 2008:2). Bu anlamda öğrenmenin, niteliğinin ve niceliğinin geliştirilmesi yönünden öğretmenlerin bu köprüyü etkin bir şekilde eğitim öğretim faaliyetlerine entegre etmeleri beklenmektedir.

Bu köprünün kurulma işlevi;

- 1) temel kuram ve araştırmaları anlamasını
- 2) görevler / uygulamalar hakkında yeterince bilgi sahibi olmasını
- 3) kuramsal açıklamalar ve araştırma bulgularını uygulayıcıların görevlerinin tamamlayabilmeleri için kullanabilecekleri bir biçime dönüştürmelerini gerektirir (Yalın, 2008:12-13).

Henüz 2005 yılında pilot olarak, 2006 yılında da aktif olarak uygulamaya konulan yeni eğitim öğretim müfredatının, eğitim öğretim hizmetlerini yürüten personelce yeterli düzeyde anlaşılması ve algılanması mümkün değil iken bu disiplinleri de uygulamaları noktasında büyük problem ve eksiklikler ortaya çıkmaktadır.

Teknoloji yaşamımıza yoğun bir şekilde girmesi yeni fırsatları da beraberinde getirmiştir. Ancak bu durum bazı insanlarda yeni teknolojinin kullanımını etkileyen kaygılar gibi şüpheli ve olumsuz duygusal tepkiler oluşturmaktadır. Bu durum önceleri Jay (1981) tarafından önerilen ve bilgisayara karşı olumsuz tutumlar olarak ifade edilen “bilgisayar fobisi” kavramı ile açıklanmış, sonraları bu kavram araştırmacılar tarafından genişletilerek teknofobi yani “teknoloji fobisi”, teknoloji korkusu olarak tanımlanmıştır. Eğer teknolojinin kullanılmasından bahsedilecekse, o zaman bireylerin bu korkularından arındırılması da önemli bir yer teşkil edecektir (Jay, 1981, akt: Altun ve Kuşkaya-Mumcu, 2008:55).

Ertürk (1997) eğitimi “ bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istedik değişme meydana gelme süreci” olarak tanımlamaktadır (Ertürk, 1997, akt: Seferoğlu, 2006:2). Çilenti (1984) ise “öğrenme, ya bir davranış değişikliğinin veya

yeni bir davranışın oluşması; eğitim ise içerisinde yaşanan toplumca arzu edilen davranışların bireyde oluşturulması sürecidir” demektedir (Çilenti, 1984, akt: Seferoğlu, 2006:2). Eğitim ve öğretimin bir süreç olarak kabul ettiğimizde BT’nin eğitim ve öğretime entegrasyonu ve etkin kullanımı bir süreçtir ve zaman gerektirir. Bu süreçte karşılaşılan sıkıntılar mevcut altyapı ve öğretmen yeterlikleriyle birebir ilintilidir.

Eğitim ve öğretim hizmetlerinin teknoloji ile içi içe yürütülmesi bu disiplinlerin anlaşılması ve koordinasyonunu gerekli kılmaktadır.

Eğitim öğretim sürecinde eğitimciler, öğrenciler, yöneticiler, veliler, açısından teknolojinin kullanılması gereği yadsınamaz bir gerçektir. Bu amaçla okullarda BTS’ları kurularak öğrencilerin ve öğretmenlerin BT’ne erişimleri kolaylaştırılmaya çalışılmaktadır. Çünkü öğretmenler öğrenme-öğretme sürecinde, öğrenciler ise ödevlerini hazırlarken, araştırma yaparken, akranlarıyla iletişim kurarken ya da eğlenmek amacıyla teknolojiyi sıkça kullanmaktadırlar. Bu noktada “teknolojinin kullanımı yaygınlaştıkça teknofobi de öğrenme-öğretme sürecinde yaşanan önemli bir sorun olarak kendini göstermektedir” (Altun ve Kuşkaya-Mumcu, 2008:63).

1.2. Öğretim ve Eğitim Teknolojileri

Bilim ve teknolojinin hızla gelişmesi toplumların bilgi toplumlarına dönüşmeleri gerekliliğini doğurmuştur. Ülkemizde de gözlemlenmeye başlanan bu değişimin her kademedeki eğitim-öğretim programlarına yansıdığı görülmektedir. Bilgi toplumlarında eğitimin temel amacı, “bilgi toplumuna ayak uydurabilen, tüm yaşamı boyunca bilişim teknolojilerini etkin bir biçimde kullanarak, öğrenmeye ve gelişmeye devam eden, böylelikle toplumsal yaşamın her alanında etkin olan bireyler yetiştirmektir” (Karadeniz, 2008:175).

Öğretim Teknolojisi; “özel amaçların gerçekleştirilmesinde etkili öğrenmeler sağlamak için öğretme-öğrenme süresinin tasarlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesinde sistematik bir yaklaşım” şeklinde tanımlanmaktadır (Ergin, 1995:24, akt: Demirel ve Yağcı, 2007:13).

Başka bir deyişle “... daha etkili bir öğretim sağlamak amacıyla, öğrenme ve iletişim ile ilgili araştırmalara dayalı insan ve maddi kaynakları birlikte kullanarak, öğretme ve

öğrenme süreci bütününe belirli özel hedefler açısından sistematik olarak tasarlanması, uygulanması ve değerlendirilmesidir” denilmektedir (Reiser, 1987:11, akt: Yalın, 2008:4).

Belirlenmiş hedefler uyarınca, daha etkili bir öğretim elde etmek için öğrenme ve iletişim konusundaki araştırmaların ve ayrıca insan kaynakları ve diğer kaynakların beraber kullanılmasıyla tüm öğrenme-öğretme sürecinin sistematik bir yaklaşımla tasarlanması, uygulanması ve değerlendirilmesidir (Commission on Instructional Technology, 1970:19 akt: Demirel ve Yağcı, 2007:12).

Tanımlamalara bakıldığında öğretim teknolojilerinin etkili bir öğrenme elde edebilmek için öğretim faaliyetlerinin yeni öğretim teknik ve programları ile teknolojik gelişmelerin harmanlanıp yeniden tasarlanması, uygulanması ve değerlendirmesi süreçlerinden oluştuğu söylenebilir.

“Eğitim teknolojisi” olarak ilk kez 1963’te Association for Educational Communication and Technology (AECT) tarafından tanımlanan kavram, “öğrenme sürecini kontrol eden mesajların tasarımı ve kullanımı” şeklinde açıklanmaktadır. Yine AECT’nin 1977 yılında yaptığı tanım şöyledir: “Eğitim teknolojileri, öğrenmenin her boyutunu kapsayan problemlerin çözümü için insan, ürün, fikir, araç ve kurumların yer aldığı, analiz, düzenleme, uygulama, değerlendirme ve yönetim adımlarının bulunduğu karmaşık ve kaynaşık bir süreçtir” (AECT, 1977, akt: Akkoyunlu, Altun ve Soylu, 2008:2).

Eğitim Teknolojisi; genel olarak “öğrencileri, eğitim programlarında belirlemiş olan özel amaçlara ulaştırma süreciyle uğraşan bilim dalı” olarak ifade edilir.

Alkan (1998)’a göre eğitim teknolojisi “öğrenme - öğretme süreçlerinin yapılandırılması, yani öğretme-öğrenme süreçlerinin tasarlanması, uygulanması, değerlendirilmesi geliştirilmesi işi” olarak görülmektedir (Alkan, 1998, akt: Seferoğlu, 2006:3).

Bu tanımlamalara bakıldığında öğretim teknolojileri ve eğitim teknolojileri kavramları birbiri ile büyük ölçüde örtüşmektedir. Bu sebeple bu iki kavramın birbirleri yerine kullanıldığı sıklıkla görülmektedir.

Eğitim teknolojileri kavramı için; “öğrencilerin eğitim faaliyetlerini iyileştirmek ve bilgi seviyelerini yükseltmek için teknolojik ürünleri ve davranış bilimleri alanında

ortaya çıkan bilgi birikimini, sistemli ve planlı bir şekilde eğitimde uygulamaya koyma sürecidir” (Kazan, 2004:80).

“Öğrenme-öğretme ortamlarını etkili bir şekilde tasarımlayan, öğrenme ve öğretmede meydana gelen sorunları çözen, ürün kalitesi ve kalıcılığını artıran bir akademik sistemler bütünüdür” (İşman, 2003:34) tanımlamalarında ise eğitim teknolojilerinin, eğitimdeki uygulama ve ürün oluşturma süreçleriyle daha ilişkili bir kavram olarak ortaya konulmaktadır.

Seferoğlu (2006)’na göre “Eğitim teknolojisi kavramının öğrenme-öğretme süreçleri ile ilgili özgün bir disiplini vurguladığı, öğretim teknolojisi kavramı ise bir konunun öğretimi ile ilgili öğrenme etkinliklerinin kılavuzlanmasını ifade ettiği söylenebilir” (Seferoğlu, 2006:14).

Teknolojinin eğitim öğretim hizmetleriyle bütünleştirilmesi aşamasında bilgi teknolojileri, öğretim teknolojileri, iletişim teknolojileri, eğitim teknolojileri gibi birçok yeni kavram ortaya çıkmıştır. “Bilgi okuryazarlığı gelişen bilgisayar teknolojileri ile birlikte BT olarak ifade edilmektedir. BT olarak kullandığımız bu kavram, toplum, birey ve eğitim sistemleri için daha geniş anlamlar taşımaktadır” (Altun, 2005:95). Bu kavramların kapsam alanları incelendiğinde genel olarak bilgi ve iletişim teknolojileri bütün halde kabul görmektedir. Öğretim teknolojileri ve eğitim teknolojileri açısından baktığımızda “... ilgili yayınlarda ve alanla ilgilenenlerin bir çoğunca” eğitim teknolojisi ve öğretim teknolojisi kavramları (eğitim kavramının esasında öğrenme-öğretme sürecini ve bu süreçte yer alan etkinlikleri içeren genel bir kavram olduğu anlayışı ile) birbirlerinin yerine kullanılmaktadır (Yalın, 2008:5).

1.3. Bilişim Teknolojilerinin Eğitime Entegrasyonu

Gün geçtikçe karmaşıklaşan ve hızla değişen günümüz dünyasında bundan 20-25 yıl öncesine kadar yeterli sayılan okuma, yazma ve aritmetik gibi temel beceriler, bugün artık bireylerin meslek yaşamlarını başarı ile sürdürebilmeleri için oldukça yetersiz kalmıştır. Bilgi çağı olarak nitelenen yaşadığımız bu dönemde iyi yetişmiş bireylerin sahip olması gereken temel beceriler arasında “eleştirel düşünme, yaratıcılık, işbirliği yapma,-ortaklaşa çalışabilme, kültürler arası hoşgörüyeye sahip olma, etkili iletişim kurabilme, BT kullanabilme, sürekli mesleki gelişime ve yaşam boyu öğrenmeye

açıklık sayılmaktadır” (Trilling ve Hood, 1999). Bu beceriler içerisinde BT’ni kullanabilme becerisi oldukça yaşamsal bir öneme sahiptir.

Hızla değişen bir dünya ile yüz yüze olan bireyleri 21. yüzyılın bilgi toplumuna hazırlamak için okul ortamında, öğretme-öğrenme sürecinde bilgisayarı kullanmak zorunlu hale gelmiştir. Bilgisayarın eğitimde kullanılma gereksinimi;

- Eğitime olan talebin hızla artması,
- Yaşam boyu öğrenme anlayışının hakim olması,
- Fırsat ve imkan eşitliğinin daha etkili bir şekilde sağlanması
- Öğretmen sayısındaki yetersizlik,
- Bilgi miktarının hızla artması,
- Bireysel öğretim gereksinimi,
- Öğretmen niteliğinin artması, teknoloji okur yazarı olma, derslerinde teknolojiyi kullanabilme, öğrencilerini teknoloji kullanmaya yöneltebilme, öğrencilerine bilgiye ulaşma ve bilgiyi kullanma becerilerini kazandırma, mesleki gelişim ve deneyim paylaşımı için meslektaşlarıyla iletişim kurma gereksinimleri,
- Öğrenci sayısının hızla artması,
- Öğrencilerin yeni teknolojilerle donatılmış bir topluma hazırlanma, bilgiye gereksinim duyma ve aradığı bilgiye ulaşabilme, ulaştığı bilgiyi seçme, örgütlenme ve kullanabilme, problem çözebilme ve teknolojisini etkili olarak kullanabilme, iletişim kurabilme, grup çalışması yapabilme, teknolojiyi mesleklerinde profesyonelce kullanabilme gereksinimleri,
- Bilgisayarın, öğrenme-öğretme ortamlarını zenginleştirilmesi,
- İnsan faktöründen kaynaklanan bazı hataların ortadan kaldırılması ve pek çok işlemin daha kısa sürede yapılabilmesi,
- Bilgisayar teknolojilerinin giderek küçülmesi ve maliyetlerinin çok düşmesi gibi nedenlere dayanmaktadır (Erişen ve Çeliköz, 2007:123).

BT'nin öğrenme-öğretme sürecine entegrasyonu, öğretmenler, öğrenciler, BT formatör ya da koordinatörü, okul yönetimi, eğitim programları ve okul kültürü gibi birçok dinamiği içinde barındıran karmaşık ve çok boyutlu bir süreçtir (Koçak-Usluel ve Demirarslan, 2005a).

Eğitim öğretim kurumlarında BT'nden yeterli düzeyde faydalanılabilmesi için öğretmenlere önemli görevler düşmektedir. Öğretmenler BT'yi kendi eğitim öğretim faaliyet ve etkinlikleri içerisine dâhil ederek verimli bir eğitim öğretim ortamı tasarlanmanın yanı sıra kendi kişisel ve mesleki gelişimlerinde de bilgi teknolojilerini aktif olarak kullanmalıdırlar. Ancak Bandura (1997)'nin ;

Bilgisayar kullanmayı öğrenmek, bir başkasına bilgisayar kullanmayı öğretmek ya da bilgisayarı kullanarak bir sorunu çözmek gibi durumlarla karşı karşıya kaldığımızda bunları yapabilmekle ilgili kendimizi yeterli hissetme düzeyimiz, kendimizle ilgili inançlarımız, yapmayı amaçladığımız davranışları ortaya koymanın anahtar belirleyicilerinden biridir. Sonuca ulaşacağımız konusunda gücümüz ve yeterliğimiz olduğuna dair inancımız yoksa harekete geçmeyiz, girişimde bulunmayız (Bandura, 1997, akt: Demirel ve Yağcı, 2007:1).

Tanımlamada belirttiği gibi teknoloji kullanımı noktasında öğretmen öncelikli olarak kendisi ile barışık olması gerekmektedir. Teknoloji kullanımı ile ilgili olumsuz tutum sergileyenler elbette ki BT'yi kullanmaktan kaçınacaklardır. BT'nin derslere entegrasyonu branş bazında eğitim gerektiren bir olgudur. Akpınar (2003)'ın, "Öğretmenlerin Yeni Bilgi Teknolojileri Kullanımında Yükseköğretimin Etkisi: (İstanbul Okulları Örneği)" isimli araştırmasında öğretmenlerin öğretmenlik eğitimi sırasında almış olduğu eğitim teknolojilerinden yararlanmaya yönelik bilgilerinin genellikle (çoğu zaman ya da her zaman) yeterli olmadığını ifade etmektedir.

Öğretmenler BT olanaklarından iki şekilde faydalanırlar; Birincisi, araç olarak BT: Öğretmenlik mesleğinin uygulanmasında sınıf dışında yapılan eğitsel ve idari işler için teknoloji kullanımı, İkincisi ise, öğretim etkinliği yapılırken BT'nin okullarda eğitsel ve yönetsel işlerde yoğun olarak işe koşulmasıdır.

Öğretmen BDE ile öğrenci merkezli, öğrenci yaklaşımlarını uygulamak için ideal bir ortam bulmaktadır. Araştırmalar BT ile öğrenci merkezli etkinlikler kullanan öğretmenlerin daha başarılı sonuçlar elde ettiğini göstermektedir.

Öğrenci merkezli öğrenmede öğretmenin belli başlı görevleri şöyle sıralanabilir:

- Öğretmen, bilginin inşa edilmesinde öğrenciye gerekli malzemeyi ve ortamı hazırlar.
- Öğretmen, inşa edilecek bilgi örüntüsüne temel olacak bilginin anlamlı ve somut olarak algılanmasına yardımcı olur.
- Öğretmen öğrencinin önceki bilgilerini ve hazır bulunma düzeyini denetler ve ilgili ayarların yapılması için yardımcı olur.
- Öğretmen, öğrenme ortamında öğrenciye uygulama, deneme ve keşfetme fırsatları yaratır.

Bu özellikleri ile öğretmenler eğitim öğretim ortamında yer alan tüm paydaşlarına da örnek teşkil etmelidirler (MEB, 2003b).

Öğretmenlerin BT'ni sınıf etkinlikleriyle bütünleştirmelerine etki eden etmenler;

- Öğretmenlik öncesi alınan eğitim durumları
- Okulların BT açısından altyapı yeterliliği
- Yapılacak etkinliklerde okul yönetiminin tutumları
- Öğretmenlerin BT'ne karşı tutumları
- Öğretmenlere teknolojinin kullanımı açısından liderlik edecek teknoloji liderinin bulunmaması

Öğretmenler, BT'nin eğitim öğretim hizmetlerine entegre edildiğinde sağladığı avantajları önce kendisi keşfedip kabullenmeli daha sonra bu durumu okuldaki diğer paydaşlarla paylaşmalıdırlar.

Okulların en iyi BT entegrasyon düzeyine ulaşması için; (MEB, 2007b)

- Öğretmenler sınıftaki öğretim uygulamalarına BT'ni dahil etmelidir.
- Öğretmenler BT kaynaklarını (bilgisayarlar, tarayıcılar, dijital kameralar ve eğitim yazılımları vb.) kullanma olanağına ve becerisine sahip olmalıdır.

- BT'ni, ders materyali geliştirmede kullanmak isteyen öğretmenler için destek olanağı olmalıdır.
- Öğretmenler, BT'ni farklı ortamlarda (kütüphane, çalışma odaları, sınıflar vb.) kullanabilmelidir.

BT'nin ders müfredatları ile ilişkileri incelendiğinde yeni eğitim öğretim ders müfredatlarının BT'ni kullanmayı zorunlu kıldığı görülmektedir. Kitaplardaki salt kütüphanesel bilgiler öğrencilerin öğrenim düzeylerinin arttırılmasında yetersiz kalmakta, farklı kaynaklardan edinilen bilgilerin analiz ve sentez süreçlerinden geçirilerek karşılaştırma yapmayı gerekli kılmaktadır. Bunun sonucunda doğru bilgiye ulaşmak ancak mümkün olmaktadır. Ders kitapları öğrencilerin öğrenme hız ve kapasitelerindeki farklılığı dikkate almayan bir tarzda yazılmaktadır. Mevcut haliyle bu kitaplar çok küçük bir öğrenci grubunun öğrenme ihtiyacına karşılık vermektedir. Öğrencilerin öğrenme ihtiyaçlarının karşılanabilmesi ve her birinin kapasitesince öğrenebilmesi için programlar nitelik açısından farklılaştırılarak daha geniş ve daha derin öğrenme olanakları sunulmalıdır. Bu tür programlarda amaç öğrenciye kendisi için anlam taşıyan bir şeyler yapma fırsatı vermektir (Özden, 1998:27-29).

Bu doğrultuda BT'nin etkili entegrasyonu için gerekli görülen faktörler şu şekilde ortaya konulmaktadır.

- Yönetim desteğinin ve okulda BT koordinatörünün (formatörünün) olması,
- BT'nin öğrenme-öğretme sürecine etkili entegrasyonu için, öğretmenlerin bireysel ihtiyaçları dahilinde okul genelinde hizmet içi eğitimlerin düzenlenmesi,
- Entegrasyonla ilgili etkinliklerin gerçekleştirilmesinde öğretmenlerle birlikte çalışılması,
- Öğretmenlerin BT'ne karşı tutum, değer ve inançlarının ortaya konulması,
- BT'nin entegrasyonu konusunda okulda öğretmenler arası iletişim ağlarının büyümesine yardımcı olunması,
- Kaynaklara erişimin sağlanması,

- Okulun donanım ve yazılımının güncellenmesi ve diğer okullardaki uygulamaların gözlemlenerek bunların öğretmenlere yansıtılması gibi etkinliklerin uygulanmasında okul yönetimi ile BT koordinatörünün birlikte çalışması.

BT'nin kullanımında en yüksek seviyede gelişme gösteren eğitim kurumları aktif ve katılımcı liderlere sahipler. Stegall (1998), ayrıca belirtmiştir ki; “okullar katılım, bölge, ekonomik fırsatlar açısından farklılık gösterebilir bile liderlik; teknolojinin entegre sürecinde en yüksek etkiyi yaratmaktadır” (Stegall, 1998, akt: Ertmer, Bai, Dong, Khalil, Park ve Wang, 2006).

1.4. Teknoloji Liderliği

Morphet ve arkadaşları (1967) liderliği; “bir toplumsal sistemde; bir aktörün, söz konusu sistem içinde işbirliği yapmayı kabul eden öteki aktörleri etkilemesi olarak tanımlamıştır” (Morphet ve diğ., 1967, akt: Kaya, 1991:138). Eğer bir kişi: 1) bir grubun görevlerini, amaçlarını ve hedeflerini anlamasına yardımcı oluyorsa, 2) bir gruba görevlerini, amaçlarını ve hedeflerini sağlamada yardımcı oluyorsa ve 3) bir grubun gereksinimlerini sağlamada yardımcı oluyor ve grubun sürekliliğini sağlıyorsa o kişi liderlik rolü oynuyor demektir.

Liderlikte çok önemli olan dört öge vardır. Bunlar; cesaretlendirme, modelleme, adım adım gelişme ve destektir (Bentley, 2000:167).

Çalışanların performanslarını artırmayı başarabilmek için devamlı olarak cesaretlendirilmeleri gerekir. Liderlik ettiğiniz insana ne istediğinizi ayrıntısıyla bir örnek olarak göstermelisiniz. Bir şeyin nasıl yapıldığını görmek en temel öğrenme mekanizmalarından biridir. İnsan olarak hepimiz desteğe ihtiyaç duyarız. Bu ihtiyaç bir lider aracılığı ile gelişmeye çabaladığımız zaman kendini çok daha fazla gösterir (Memişoğlu, 2005).

Bu bağlamda; “her durum, her iş ve herkes için bahsedilebilecek bir liderlik yerine, duruma, yapılacak işe ve izleyenlere göre değişen bir liderlik kavramı kabul edilmektedir” (Özden, 1998:117).

Liderlik kavramı; insanları etkileme, belli amaçlar doğrultusunda yönlendirme ve böylelikle insanların gücünden yararlanmadır. Artık “yöneticilik ve liderlik farklı anlamlar ifade etmekte ve okul yöneticiliğinden çok okul liderliği kavramı tercih edilmektedir” (Şişman ve Turan, 2000). Eğitim – öğretim hizmetlerinde özellikle

idareciler ve bilişim teknolojileri öğretmenleri konumları ve görevleri itibariyle lider olarak görülmektedir. Çoğu kez liderlik ile yöneticilik birbirleri ile karıştırılırlar. Ancak ikisi çok farklı olaylardır. Yöneticilik, öğrenilen eğitimi alınabilinen bir konudur. Liderlik ise insanların kendi doğal yapısından ve içten gelen bir olaydır.

Lider; belirli bir amacı gerçekleştirme sürecinde, başka kişileri de yönlendiren ve yönelten kişidir. Lider olan kişi, pek çok özellikleriyle dikkat çeker. Pek çok kişide olmayan inandırıcılık, yüksek güven duyulma, sorun çözme, doğru karar verme, saygı duyulma ve örnek alınma gibi özelliklere sahiptirler. Bir liderin özellikleri itibariyle etrafındaki insanları etkileyebilmesi, bu kişinin gücünü aldığı kaynaklarla da ilgilidir. Lider olan kişi, gücünü şu yollardan alabilir;

- Karizmatik özellikleri nedeniyle elde edilen güç
- Konusunda çok bilgili ve uzman olmasıyla duyulan güven ve hayranlıktan kaynaklanan güç
- Ödüllendirme imkânından doğan güç
- Yasal dayanaklarla elde edilen güç

Toplumda çok bilgili ve uzman olduğu halde etkileyebilme özelliği ve liderliği olmayan kişileri görebildiğimiz gibi, uzman olmadığı halde pek çok grubu arkasından sürükleyen kişileri de görebiliriz. (Kara, 2003:70)

Liderler, insanların kişisel ve ortak potansiyelini gün yüzüne çıkaran, seçeneklerini çoğaltan, hedefe ulaşmaları konusunda motive eden kişilerdir. Bu rolün pek çok yöntemi bulunmakla birlikte hepsi ortak bir amaca hizmet eder ve bu ortak amaç okullarda daha çok sayıda öğrencinin daha iyi öğrenmesi şansını artırmak şeklinde ortaya çıkar (Urbanski ve Nickolaou, 2006).

BT'nin eğitimde yaygın kullanımı eğitimde teknoloji liderliği (Key Technology Player) kavramını ortaya çıkarmıştır (Kuzu, 2007). Teknoloji liderini Tanzer (2004), "teknolojinin bir örgütte etkili ve verimli bir biçimde kullanılmasında gerekli eş güdülmeyi yapan, örgütü bu konuda etkileyen, yönlendiren ve yöneten kişi olarak tanımlamıştır". Liderler planlayıcı, öğretici ve aynı zamanda hizmetlidirler. Bu görevler yeni yetenekler gerektirir. Ortak görüşlerde birleşilmesi, yapılandırma yeteneği, yeni modeller geliştirme, sistematik düşüncenin geliştirilmesi gibi süreçler bunlardandır. Kısacası "öğretim kurumlarındaki liderler, insanların sürekli olarak yeteneklerinin

geliştirilmesi ile yükümlüdürler. Yani, öğretimden sorumlu olan kişiler liderlerdir” (Senge, 1990, akt: Can, 2007).

Öğrencilerin başarılı olmasında öğretmenlerin iyi yetişmiş ve profesyonel öğretmenlik yeteneklerine sahip olması çok kritik bir önem taşır. Ancak, alanında çok iyi yetiştiği halde ve kendini mesleğine adanmış halde örgütsel kapasitenin yetersizliğinden dolayı başarısız kalan öğretmenlerin sayısı hiçte az değildir.

Eğer okul yöneticileri okulundaki öğretmenlerin eğitim-öğretim misyonlarının ortak noktalarda odaklaşmasını sağlayamaz, öğretmenlere birbirlerinden öğrenecekleri ortam ve fırsatları vermez ve okulda öncelikler belirlenmezse en yetenekli öğretmenler bile öğrenci başarısı üzerinde beklenen etkiyi sağlayamaz (Newmann ve Wehlage, 1995).

Okul yöneticisinin kültürel liderlik rolleri, okul kültürünün geliştirilmesi ve okulun başarısının artırılması, öğretmenlerin okul kültürüne uyum sağlamaları açısından önemlidir. Kültürel liderliğin temelinde güçlü ve işlevsel bir okul kültürünün oluşturulması yer alır. Okulun ve toplumun en başarılı olmasını sağlamak için enerji ve zamanını gelenekler, grup normları, değerler ve güncel alışkanlıklar oluşturmaya ve geliştirmeye harcayan okul yöneticisi kültürel liderdir. Bu liderlik yaklaşımı “okul kültürünün temel değerlerini yansıtmının yanında okul yöneticisine okul toplumu açısından yeni bakış açıları da kazandırır” (Yıldırım, 2005).

Okul denilen sosyal sistemin en stratejik parçalarından biri öğretmendir. Eğitim ve öğretim eylemlerinde öğretmenin özellikle karar sürecine katılması gereği, yönetici ile öğretmen işbirliğini zorunlu kılar. Çünkü eğitim ve öğretim ile ilgili olarak alınan kararların etki ve sonuçlarını en yakından izleyebilecek kontrol ve besleme birimi olan sınıfın başında öğretmen bulunmaktadır. Öğretmenlerle okul yöneticilerini arasındaki ilişkiler okulun havasını ve personelin moralini birinci derecede etkiler. Bu sebeple; “Öğretmenler yöneticileri kendilerini mutlu veya mutsuz kılan etkenler olarak görür ve ilişkilerini ona göre ayarlarlar. Bu ilişkiler yapıcı ve yaratıcı yönde olduğu zaman, okulun havası ahenkleşir, personelin morali yükselir” (Memişoğlu ve Çavaç, 2008).

BT'nin okullarda hemen her disiplinin öğretiminde etkili ve verimli bir biçimde kullanılması beklenmektedir. Bazen bu durum öğretmenleri ve okul yöneticilerini bunaltmaktadır. Okul müdürlerinden çoğu zaman, çok da tanıdık olmadıkları ve pek de eğitimini almadıkları bilişim teknolojileri alanında liderlik yapmaları beklenmektedir.

(Flanagan ve Jacobsen, 2003, akt: Akbaba-Altun, 2008:151). Bu okul yöneticilerinin, yöneticilik konuları ile ilişkilendirilen bir durumdur. Oysaki yöneticilik ve liderlik birbirinden farklı kavramlardır. Buna rağmen alan yazında okul müdürlerinin liderlik rollerinin yanı sıra teknoloji liderliği rolünün de olduğu görüşünü savunanlar çoğunluktadır.

Öğretmenlerin liderlik düşünceleri, bütün öğrenciler için öğrenme ve öğretmenin kalitesini artırma isteklerine dayanır. Araştırmalara göre öğretmenler, liderliğin örgütsel hiyerarşide “daha yüksek” ve “daha üstün” pozisyon olarak tanımlanmasından çok liderliği, işbirlikçi çaba, mesleki gelişimi ve büyümeyi desteklemek için diğer öğretmenlerle “bütünleşme” ve eğitim hizmetlerinin gelişmesi olarak görüyorlar (Dimock ve Mc Gree, 1995).

Teknolojinin eğitime kaynaştırılmasındaki en büyük engel, teknoloji konusunda bilgisiz ve deneyimsiz okul müdürleridir. Birçok okul müdürü teknoloji liderliği rolünü yerine getirmek için yetiştirilmemiştir. Bu nedenle, bilişim teknolojileri ile ilgili olarak insan kaynaklarını ve teknik kaynakları nasıl kullanacaklarını bilmemektedirler. Hali hazırda çok az okul müdürü bilişim teknolojilerini etkili olarak kullanabilmektedir. Sonuç olarak, bir çok okulda sınıflara, laboratuvarlara ya da kütüphanelere teknolojinin kaynaştırılmasını sağlayan, planlama yapan, zorluklara göğüs geren ve bu konuya heyecan duyan az sayıda öğretmenler arasında informal liderler ortaya çıkmıştır. Okullarda teknoloji planlaması ne yazık ki sadece donanım ve yazılım almakla sınırlı kalmıştır. Okul yöneticileri genellikle öğrencilerin öğrenmelerini geliştirmede uygun teknolojiyi destekleyecek örgütsel ve kültürel değişimlerle ilgilenmeden, donanım almaya, laboratuvar kurmaya ve internete bağlanmaya odaklanmaktadır. Bunun sonucu olarak da pek çok okul pahalı bilgisayar laboratuvarlarına sahip olmakta, ancak bu bilgisayarlar ağırlıklı olarak sadece yazı yazmak, oyun oynamak ya da araştırma yapmak için kullanılmaktadır (Glennan ve Melmed, 1996).

Bailey ve Lumley (1997), teknoloji liderinin birçok beceriye sahip olması gerektiğini vurgulamışlardır. Bunlar (Bailey ve Lumley, 1997, akt: Akbaba-Altun, 2002):

- Teknoloji becerileri; Lider, teknolojiyi model almalıdır.

- İnsanlarla iletişim becerisi; Lider yeni teknolojinin uygulanmasında ve öğretilmesinde diğer insanlarla çalışmayı öğrenmelidir.
- Program becerisi; Liderler teknolojiyi diğer disiplinlere nasıl entegre edeceklerini bilmelidirler.
- Personel geliştirme becerileri; Liderler, teknolojiyi kullanacak kişilerin eğitilmesinin önemini anlamalıdır.
- Liderliği öğrenmek; Liderler, teknolojinin eğitime uygulanmasında “büyük resmi” görebilmelidirler.

Teknoloji liderleri, kurumlarında teknolojinin kullanımı konusunda gereken etkinlikleri yönetirler. Bu bireyler genellikle kurumun tüm dinamikleri arasından gayri resmi olarak ortaya çıkarlar. Bütün kurumlar teknoloji liderliği yapan kişilere ihtiyaç duyar. Teknoloji kullanımı hakkındaki bilgiler hızla geliştiği için; yeni teknolojileri takip etmek ve bunları sınıf ortamına entegre edebilmek konusunda diğer eğitimcilere destek olacak ve yardım edecek bireylere ihtiyaç vardır (Kuzu, 2007).

1.5. İlgili araştırmalar

Kuzu (2007), “Öğretmenlerin Kurumlarındaki Teknoloji Liderliği Nitelikleri İle İlgili Algıları” isimli araştırmasında öğretmenlerin kimleri teknoloji lideri olarak algıladıkları araştırılmıştır. Örneklem olarak Eskişehir ilinde ilköğretim okullarında görevli 148 öğretmen üzerinde çalışılmıştır. Anket tekniğini uygulanmıştır. Araştırmanın önemli sonuçları arasında; yöneticiler ve bilgisayar öğretmenleri arasında teknoloji liderliği (KTP) özelliklerini taşıma konusunda farklılık göstermediği, ancak yönetici ve diğer öğretmenler, bilgisayar öğretmenleri ve diğer öğretmenler arasında belirgin farklılıklar görülmektedir.

Anderson ve Dexter (2005), “Okul Teknoloji Liderliği; Etki ve Hakimiyetin Deneysel Araştırması” isimli çalışmalarında teknoloji liderliğinin teknoloji çıktılarına önemli etkileri olduğu ve teknolojik liderlik değişkenleri ile çıktılar arasında anlamlı ilişkilerin olduğunu bulmuşlardır. Ayrıca, teknoloji alt yapısı ile teknoloji çıktıları arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Ayrıca, araştırmacılar çalışmalarında okulun teknoloji liderliği kavramını okulun teknoloji hedefleri, politikaları, bütçesi, komitesi, ve

öğrenmede teknolojinin rollerinin geliştirilmesi ile ilgili yapısal desteklerle ilgili olduğunu bulmuşlardır.

Kiper (2008), “İlköğretim öğretmenlerinin bilgi teknolojilerini derslerde kullanım durumları ve bilgi teknolojileri ile ilgili almış oldukları hizmet içi eğitimler hakkındaki görüşleri” isimli tez çalışmasında Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin derslerinde bilgi teknolojilerini kullanma durumlarını ve bilgi teknolojileri konularında düzenlenen hizmet içi eğitimlere ilişkin memnuniyet düzeylerini tespit etmeyi amaçlamıştır. Örneklem olarak Sakarya ili ve Hendek ilçesinde 10 okulda görevli öğretmenlerden hizmet içi eğitim alan 164 öğretmen üzerinde çalışılmıştır. Anket ve görüşme ölçme araçlarını kullanmıştır. Araştırmanın önemli sonuçları arasında öğretmenlerin %38.78’i BT teknolojilerini derslerinde kullanmamaları ve bunun nedenini yetersiz eğitim materyaline bağlamaları yer almaktadır.

Deniz (2005), “İlköğretim okullarında görev yapan sınıf ve alan öğretmenlerinin bilgisayar tutumları” adlı araştırmasında ilköğretim okullarında görev yapan sınıf ve alan öğretmenlerinin bilgisayar tutumlarını belirlemeyi amaçlamıştır. Örneklem olarak İstanbul’un 14 farklı ilçesinden seçilen 20 okuldaki 564 öğretmen (339 sınıf öğretmeni ve 225 alan öğretmeni) üzerinde çalışılmıştır. Anket ve bilgisayar tutum ölçeği ölçme araları kullanılmıştır. Araştırmanın önemli sonuçları arasında, Öğretmenlerin hizmet süreleri ile bilgisayar tutumları arasında anlamlı farklılıklar bulunması ancak öğretmenlerin bilgisayarların eğitim öğretimde kullanılmasına yönelik tutumlarının yaşlarına göre farklılaşmaması yer almaktadır.

Can (2008), “İlköğretim okulları yöneticilerinin teknolojik liderlik yeterlikleri” adlı araştırmasında ilköğretim okulları yöneticilerinin, gelişen teknolojiyi hem yönetsel alanda, hem de eğitsel alanda etkin biçimde kullanmaları için gerek duyulan teknolojik liderlikteki yeterlik düzeylerini belirlemeyi amaçlamıştır. Örneklem olarak Ankara İli Etimesgut İlçesi merkezindeki ilköğretim okulları yöneticileri (müdür, müdür yardımcıları) ve öğretmenleri üzerinde çalışılmıştır. Araştırmanın önemli sonuçları arasında, okul yöneticileri ve öğretmenler arasında teknolojik liderlik açısından teknoloji lideri özellikleri açısından önemli görüş farklılıklarının olması yer almaktadır.

İlgili araştırmalar ışığında, eğitim-öğretim hizmetlerine BT'nin dahil edilmesi sürecinde bir çok unsur söz konusudur. Bu unsurlar özellikle BT altyapısının yeterliliği, BT'ni kullanacak personelin bilgi ve beceri düzeyleri, BT'ni kullanma noktasında tutumları ve BT'nin kullanımına öncülük, önderlik ve yardım edecek kişilerin bulunması şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Araştırmaların sonuçları incelendiğinde bilgi ve beceri düzeylerinin arttırılması için düzenlenen hizmet içi eğitim faaliyetlerinin olumlu katkılarının yetersiz sayılabilecek düzeyde olması ve bunun BT altyapısının yetersiz oluşuna bağlanması, BT'nin eğitim öğretimde kullanılmasına yönelik tutumlarında öğretmenlerin özellikle hizmet yıllarına göre farklılıklar bulunması, teknoloji liderliği açısından öğretmenler ve yöneticiler arasında önemli görüş farklılıklarının olması BT entegrasyonunun istenilen düzeye ulaşmadığına işarettir. Bu noktada okullarımızda BT kullanımına öncülük, önderlik ve yardım edecek kişilerin belirlenmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

BÖLÜM 2: YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, verilerin toplanması, verilerin analizi ve verilerin yorumlanması ile ilgili yöntemsel bilgiler yer almaktadır.

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada; ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında teknoloji liderlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu yönüyle araştırma betimsel bir çalışmadır. Betimsel araştırma yöntemlerinden genel tarama modeli (tekil tarama modeli) kullanılmıştır.

Betimsel istatistik, bir değişkene ilişkin sayısal değerlerin toplanması, betimlenmesi ve sunulmasına olanak sağlayan istatistiksel işlemleri tanımlar (Büyüköztürk, 2002). Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile, evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir. Tekil tarama modelleri ile, anlık durum saptamaları yanında zamansal gelişimler ve değişimler de belirlenebilmektedir (Karasar, 2009:79).

2.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini Sakarya ili merkez, ilçe ve köylerinde bulunan ilköğretim ve ortaöğretim okullarında, 2009-2010 eğitim-öğretim yılında görev yapmakta olan yönetici ve öğretmenlerden oluşmaktadır.

Sakarya ilinden örneklem seçilirken küme örnekleme yönteminin kullanılmasına karar verilmiştir. Bu örnekleme yönteminde, evrendeki tüm birimler, örneğe seçilmek için eşit ve bağımsız bir şansa sahiptir(Büyüköztürk ve diğ., 2010:84). Bu araştırmada kullanılan basit seçkisiz örnekleme yöntemi, evren birimlerinin ve listelendiği küme örnekleme örnekleme biriminin eleman olduğu eleman örnekleme olmak üzere 2 farklı şekilde uygulanmıştır.

Sakarya ilinin toplam 16 ilçesi vardır. 1. aşamada, Rassal (Tesadüfi) Seçim ile Sakarya ili Büyükşehir belediyesine bağlı merkez ilçelerinden 4, diğer ilçelerinden 4 olmak üzere toplam 8 ilçe seçilmesine karar verilmiştir. Bu şekilde seçilen ilçeler, Merkez ilçeler Serdivan, Arifiye, Hendek, Akyazı, diğer ilçeler Taraklı, Geyve, Pamukova ve Karasu'dur. Daha sonra araştırmaya katılacak okullar; seçilen ilçelerdeki ilköğretim

okullarından 2 ve ortaöğretim okullarından 2’şer adet seçilen okul sayısı Rassal (Tesadüfi) Seçim tekrar uygulanarak belirlenmiştir.

Buna göre belirlenen 32 okulun isimleri Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. Rasgele Örnekleme Sonucunda Belirlenen Okullar

Kurumun Yeri	Kurumun Adı
Sakarya-Serdivan	Serdivan Lisesi
Sakarya-Serdivan	Serdivan Anadolu Lisesi
Sakarya-Serdivan	Kazımpaşa İlköğretim Okulu
Sakarya-Serdivan	Hakkı Demir İlköğretim Okulu
Sakarya-Arifiye	Arifbey B. Sıtkı Durgun İlköğretim Okulu
Sakarya-Arifiye	Üzeyir Garîh Dostluk İlköğretim Okulu
Sakarya-Arifiye	Anadolu Öğretmen Lisesi
Sakarya-Arifiye	Çok Programlı Lise
Sakarya-Geyve	Geyve Lisesi
Sakarya-Geyve	Geyve Anadolu lisesi
Sakarya-Geyve	Kazımpaşa ilköğretim okulu
Sakarya-Geyve	Ahmet Yesevi ilköğretim okulu
Sakarya-Pamukova	Pamukova lisesi
Sakarya-Pamukova	75.yıl ilköğretim okulu
Sakarya-Pamukova	Turgutlu ilköğretim okulu
Sakarya-Pamukova	Çok Programlı Lisesi
Sakarya-Hendek	Hendek lisesi
Sakarya-Hendek	Atikehanım İlköğretim Okulu
Sakarya-Hendek	Nuriye Köyü İlköğretim Okulu
Sakarya-Hendek	Ticaret Meslek Lisesi
Sakarya-Akyazı	Kargalıhanbaba İlköğretim Okulu
Sakarya-Akyazı	Akyazı Anadolu Lisesi
Sakarya-Akyazı	Dokurcun Lisesi
Sakarya-Akyazı	Cumhuriyet İlköğretim Okulu
Sakarya-Taraklı	Taraklı Lisesi
Sakarya-Taraklı	Taraklı YİBO
Sakarya-Taraklı	Atatürk İlköğretim Okulu
Sakarya-Taraklı	Mahdumlar Köyü İlköğretim Okulu
Sakarya-Karasu	Kurudere ilköğretim Okulu
Sakarya-Karasu	Hürriyet İlköğretim Okulu
Sakarya-Karasu	İmam-Hatip Lisesi
Sakarya-Karasu	Atatürk Anadolu Lisesi

2.aşamada ise belirlenen okullardan eleman örnekleme yöntemiyle yönetici ve öğretmenler seçkisiz olarak belirlenmiştir. Eleman örnekleme yapılırken, öğretmenlerin

araştırmaya katılmaya gönüllü olmaları esas olarak alınmıştır. Sonuç olarak, araştırmamanın örneklemini 447 öğretmenden oluşmaktadır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada kullanılan anket, kişisel bilgiler, teknoloji liderliği tutumları olmak üzere 2 bölümden oluşmaktadır.

Anketin ilk bölümü olan kişisel bilgiler bölümünde; öğretmenlerin görev yaptıkları okulun adı, okulun bulunduğu yerleşim biriminin türü, öğretmenlerin cinsiyeti, hizmet yılı, yaşı, branşı, görev yaptıkları kurumun niteliği, kurumdaki konumları ve mezuniyetleri ile ilgili sorular yer almaktadır.

Anketin 2. bölümü ise, Teknoloji liderliği durumları ile ilgilidir. Bu bölüm, Kuzu (2007) tarafından “Öğretmenlerin Kurumlarındaki Teknoloji Liderliği Nitelikleri İle İlgili Algıları” isimli araştırmasında öğretmenlerin kimleri teknoloji lideri olarak algıladıkları konulu betimsel çalışmada kullanılan ankette faydalanılarak hazırlanmıştır. Anket teknoloji liderlerinde olması gereken vasıfların neler olduğunu sorgulamaktadır. Bu vasıfları belirlemek için Delphi yöntemi uygulanmıştır. Yetkili 5 uzmanla teknoloji liderliği için gereken vasıflar konusunda görüşülmüştür. Detaylı içerik analizi sırasında araştırmacılar tarafından belirlenen teknoloji liderliği vasıfları 12 başlık altında toplanmıştır. Anketin güvenilirliği Cronbach’s alpfa iç tutarlılık katsayılarına ($\alpha=0,894$) dayanarak hesaplanmıştır. Uzmanların görüşleri içerik ve görünüş geçerliliği konusunda yeterli bulunmuştur. Abdullah Kuzu’dan telefon yoluyla gerekli izinler alınmıştır. Ankette yer alan maddeler birebir, teknoloji liderliği seçeneklerine “benim branşımdaki öğretmen” seçeneği eklenilerek kullanılmıştır. Bu maddenin eklenme sebebi teknoloji liderliği hususunda aynı zümredeki öğretmenlerin olmanın etkisi var mıdır? düşüncesinden ileri gelmektedir.

Anketin 2. bölümü için yapılan güvenirlik çalışmalarında;

Tablo 2. Teknoloji liderliği durumları bölümünün güvenirlik sonuçları

	Total Correlation (madde toplam korelasyonu)	Cronbach's Alpha (iç tutarlılık)
Kurumumuzda teknoloji kullanımında yetkindir	,647	,779
Kurumumuzun teknolojik yapılandırılmasına katkı sağlar	,654	,786
Teknoloji kullanımına katkı sağlar	,592	,786
Teknoloji kullanımında sürekli yardımcı olur	,494	,795
Beni teknolojiyi kullanmam konusunda teşvik eder	,418	,802
Teknoloji kullanımında beni yönlendirir	,500	,796
Yeni ve farklı teknolojiyi kullanma hususunda çalışanlara öncülük eder.	,348	,807
Teknolojik donanımı çok iyi bilir	,494	,797
Bilgisayar yazılımını çok iyi bilir	,343	,806
Teknoloji ile ilgili problemleri anlama ve çözme konusunda yeteneklidir	,277	,814
Teknolojiyi öğrenme-öğretme durumlarına entegre etme hususunda yeni fikirler geliştirir	,511	,793
Teknoloji kullanımı ile ilgili fikirlerini diğer çalışanlarla paylaşır	,298	,815
Teknoloji kullanımı, ders materyali ihtiyaçlarımda, teknik sorunlarla karşılaştığımda ilk başvurduğum kişidir.	,431	,804

Ölçeğin güvenirliğini incelemek amacıyla faktörlerin Cronbach's alpfa iç tutarlık katsayıları hesaplanmış ayrıca her bir maddenin ölçekten elde edilen faktör toplam puanıyla olan düzeltilmiş madde-toplam korelasyonu incelenmiştir. Bu hesaplamalara göre ölçeğin güvenirlik için iç tutarlık katsayılarının .812 olduğu görülmüştür. Madde toplam korelasyonu değerleri .277 ile .654 arasında değişmektedir. Bu bulgular dikkate alındığında ölçeğin güvenilir bir ölçek olduğu söylenebilir.

2.4. Verilerin Toplanması

Ölçekler örneklem seçimi sonucunda belirlenen okullara araştırmacı tarafından bizzat gidilerek araştırmaya katılmaya gönüllü öğretmenlere uygulanmış ve doldurulan formlar araştırmacı tarafından toplanarak veri seti oluşturulmuştur.

2.5. Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında toplanan verilerin analizi için anketin 1. bölümleri için betimsel istatistik tekniklerinden frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır. 2. bölümde ise yüzde ve frekans değerlerinin yanı sıra araştırmaya katılan öğretmenlerin teknoloji lideri görüşleri açısından ilişki olup olmadığını belirlemek için verilerin analiz edilmesinde Çapraz tablolar ve Ki-kare testi uygulanmıştır.

BÖLÜM 3: BULGULAR ve YORUMLAR

Bu bölümde yapılan literatür taraması ve toplanan veriler sonucunda araştırmada ele alınan ana problem ve alt problemlerin çözümü için elde edilen bulgular ve bunların yorumları bulunmaktadır.

3.1. Araştırmaya katılan katılımcıların özellikleri

Bu kısımda araştırmada kullanılan ölçme aracının uygulandığı, 447 kişiden oluşan örneklemimizin görev bölgeleri, cinsiyetleri, hizmet yılları, yaşları, branşları, görev yaptıkları kurum türleri, görev yaptıkları kurumdaki konumları ve mezuniyet durumları gösterilmektedir.

Tablo 3’de örnekleme oluşturan yönetici ve öğretmenlerin görev yaptıkları bölgeler yer almaktadır.

Tablo 3. Ankete katılanların bölgelere göre frekans ve yüzdeler dağılımı

Bölge	Frekans (f)	Yüzde (%)
İl Merkezi	52	11,6
İlçe	320	71,6
Belde- Köy	75	16,8
Toplam	447	100

Tablo 3 incelendiğinde araştırmaya katılanların %11,6’sı il merkezinde, %71,6’sı ilçe merkezinde, %16,8’i belde ve köylerde görev yapmaktadır.

Tablo 4’de örnekleme oluşturan yönetici ve öğretmenlerin cinsiyetlerine göre frekans ve yüzdeler dağılımları ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

Tablo 4. Ankete katılanların cinsiyetlere göre frekans ve yüzdeler dağılımı

Cinsiyet	Frekans	Yüzde
Erkek	252	56,4
Kadın	195	43,6
Toplam	447	100

Tablo 4 incelendiğinde araştırmaya katılanların % 56,4’ü erkeklerden, %43,6’sı kadınlardan oluşmaktadır. Katılımcıların cinsiyetlerine göre eşit sayılabilecek bir oranda oldukları görülmektedir

Tablo 5’te örnekleme oluşturan yönetici ve öğretmenlerin hizmet yılına göre frekans ve yüzdeler dağılımları ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

Tablo 5. Ankete katılanların hizmet yılına göre frekans ve yüzdeler dağılımı

Hizmet Yılı	Frekans	Yüzde
1- 5 yıl arası	153	34,2
6- 12 yıl arası	140	31,3
13- 20 yıl arası	86	19,3
21 yıl ve üzeri	68	15,2
Toplam	447	100,0

Tablo 5 incelendiğinde araştırmaya katılanların %34,2’si 1-5 yıl arası, %31,3’ü 6-12 yıl arası, %19,3’ü 13-20 yıl arası, %15,2’si 21 ve üzeri hizmet sürelerine sahiptir. Buna göre katılımcıların büyük bir bölümünü 12 yıldan daha az süredir çalışan öğretmenler oluşturmaktadır.

Tablo 6’de örnekleme oluşturan yönetici ve öğretmenlerin yaşlarına göre frekans ve yüzdeler dağılımları ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

Tablo 6. Ankete katılanların yaşlarına göre frekans ve yüzdeler dağılımı

Yaş	Frekans	Yüzde
30 ve altı yaş	195	43,6
31- 40 arası yaş	142	31,8
41- 50 arası yaş	84	18,8
51 ve üzeri yaş	26	5,8
Toplam	447	100,0

Tablo 6 incelendiğinde araştırmaya katılanların %43,6’sı 30 ve altı yaş, %31,8’i 31-40 yaş aralığında, %18,8’i 41-50 yaş aralığında, %5,8’si 51 ve üzeri yaşta oldukları görülmektedir. Katılımcıların %5,8 ile 51 ve üzeri yaş grubundan çok küçük bir bölümünü oluşturduğu görülmektedir.

Tablo 7’de örnekleme oluşturan yönetici ve öğretmenlerin branşlarına göre frekans ve yüzdeler dağılımları ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

Tablo 7. Ankete katılanların branşlarına göre frekans ve yüzdeler dağılımı

Branş	Frekans	Yüzde
Sınıf	173	38,7
Türkçe	33	7,4
Fen ve Teknoloji	12	2,7
Sosyal Bilgiler	13	2,9
İngilizce	36	8,1
Matematik	26	5,8
Din Kültürü ve Ahl. Bil	26	5,8
Teknoloji ve Tasarım	19	4,3
Beden Eğitimi	9	2,0
Felsefe Grubu	8	1,8
T.D ve Edebiyatı	9	2,0
Tarih	12	2,7
Resim-İş	6	1,3
Görsel Sanatlar	9	2,0
Coğrafya	12	2,7
Fizik	9	2,0
Bilişim Teknolojileri	5	1,1
Biyoloji	15	3,4
P.D. ve Rehberlik	7	1,6
Kimya	8	1,8
Toplam	447	100,0

Tablo 7 incelendiğinde araştırmaya katılanların %38,7'si Sınıf öğretmeni, %7,4'ü Türkçe öğretmeni, %2,7'si Fen ve Teknoloji öğretmeni, %2,9'u Sosyal Bilgiler öğretmeni, %8,1'i İngilizce öğretmeni, %5,8'i Matematik öğretmeni, %5,8'i Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmeni, %4,3'ü Teknoloji ve Tasarım öğretmeni, %2,0'si Beden Eğitimi öğretmeni, %1,8'i Felsefe Grubu öğretmeni, %2,0'si Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni, %2,7'si Tarih öğretmeni, %1,3'ü Resim-İş öğretmeni, %2,0'si Görsel Sanatlar öğretmeni, %2,7'si Coğrafya öğretmeni, %2,0'si Fizik öğretmeni, %1,1'i Bilişim Teknolojileri öğretmeni, %3,4'ü Biyoloji öğretmeni, %1,6'si Psikolojik Danışma ve Rehberlik öğretmeni, %1,8'i Kimya öğretmeni olmak üzere toplam 20 farklı branştan öğretmen araştırmaya katılmış bulunmaktadır.

Tablo 8'de örnekleme oluşturan yönetici ve öğretmenlerin görev yaptıkları kurum türlerine göre frekans ve yüzdeler dağılımları ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

Tablo 8. Ankete katılanların görev yaptıkları kurum türlerine göre frekans ve yüzdelik dağılımı

Kurum	Frekans	Yüzde
İlköğretim	312	69,8
Ortaöğretim	135	30,2
Toplam	447	100,0

Tablo 8 incelendiğinde araştırmaya katılanların %69,8'i ilköğretim okullarında, %30,2'si ortaöğretim kurumlarında görev yaptıkları görülmektedir. İlköğretim okullarındaki katılım ortaöğretim okullarındaki katılıma göre yüksektir.

Tablo 9'da örnekleme oluşturan yönetici ve öğretmenlerin görev yaptıkları kurumdaki konumlarına göre frekans ve yüzdelik dağılımları ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

Tablo 9. Ankete katılanların görev yaptıkları kurumdaki konumlarına göre frekans ve yüzdelik dağılımı

Kurum Konum	Frekans	Yüzde
Yönetici	54	12,0
BİTEFÖ	20	4,5
Sınıf Öğretmeni	143	32,0
Branş Öğretmeni	230	51,5
Toplam	447	100,0

Tablo 9 incelendiğinde araştırmaya katılanların %12,0'si Yönetici, %4,5'i BİTEFÖ, %32,0'si Sınıf öğretmeni, %51,5'i Branş öğretmeni konumunda oldukları görülmektedir. Katılımcıların çoğunluğunu branş öğretmenleri ve sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Ayrıca Tablo 6'da BT öğretmenleri 5 kişi görünürken burada bu sayı BİTEFÖ olarak karşımıza 20 kişi olarak çıkmaktadır. Bunun sebebi BT öğretmeni olmayan okullarda diğer branşların BİTEFÖ olarak görevlendirilmesi söz konusudur.

Tablo 10'da örnekleme oluşturan yönetici ve öğretmenlerin mezuniyet düzeylerine göre frekans ve yüzdelik dağılımları ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

Tablo 10. Ankete katılanların mezuniyet düzeylerine göre frekans ve yüzdelik dağılımı

Mezuniyet Durumu	Frekans	Yüzde
Ön lisans	25	5,6
Lisans	374	83,7
Yüksek lisans	48	10,7
Toplam	447	100,0

Tablo 10 incelendiğinde araştırmaya katılanların %5,6'sı ön lisans, %83,7'si lisans, %10,7'si yüksek lisans mezunu oldukları görölmektedir. Katılımcılardan büyük çoğunluğu lisans mezunları oluşturmaktadır.

3.2. Teknoloji lideri tutumlarına ait frekans ve yüzelik dağılımı

Bu kısımda alt amaçlarımızdan “Öğretmenler kimleri teknoloji lideri olarak görmekte-dirler?” sorusundan hareketle aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

Ankete katılanlar uygulanan anketin bu bölümünde aynı madde için birden fazla seçenek seçme hakkına sahiptirler.

Tablo 11. Yöneticiler, BT öğretmeni/BİTEFÖ, zümre öğretmenleri, diğer öğretmenler ve hiç kimse seçeneklerinin frekans ve yüzdelik dağılımları

Maddeler	Yönetici		BT Öğretmeni Formatör		Benim branşımdaki öğretmenler		Diğer		Hiç kimse	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Kurumumuzda teknoloji kullanımında yetkindir	229	51,2	204	45,6	92	20,6	125	28,0	10	2,2
Kurumumuzun teknolojik yapılandırılmasına katkı sağlar	232	51,9	179	40,0	25	5,6	90	20,1	15	3,4
Teknoloji kullanımına katkı sağlar	192	43,0	184	41,2	50	11,2	70	15,7	10	2,2
Teknoloji kullanımında sürekli yardımcı olur	141	31,5	198	44,3	45	10,1	107	23,9	20	4,5
Beni teknolojiyi kullanmam konusunda teşvik eder	193	43,2	96	21,5	60	13,4	91	20,4	86	19,2
Teknoloji kullanımında beni yönlendirir	189	42,3	92	20,6	71	15,9	80	17,9	81	18,1
Yeni ve farklı teknolojiyi kullanma hususunda çalışanlara öncülük eder.	169	37,8	122	27,3	30	6,7	95	21,3	71	15,9
Teknolojik donanımı çok iyi bilir	127	28,4	183	40,9	15	3,4	75	16,8	51	11,4
Bilgisayar yazılımını çok iyi bilir	116	26,0	208	46,5	10	2,2	75	16,8	56	12,5
Teknoloji ile ilgili problemleri anlama ve çözüme konusunda yeteneklidir	127	28,4	162	36,2	25	5,6	80	17,9	45	10,1
Teknolojiyi öğrenme-öğretme durumlarına entegre etme hususunda yeni fikirler geliştirir	121	27,1	117	26,2	26	5,8	75	16,8	80	17,9
Teknoloji kullanımı ile ilgili fikirlerini diğer çalışanlarla paylaşır	133	29,8	123	27,5	52	11,6	120	26,8	65	14,5
Teknoloji kullanımı, ders materyali ihtiyaçlarımda, teknik sorunlarla karşılaştığımda ilk başvurduğum kişidir.	165	36,9	142	31,8	60	13,4	90	20,1	15	3,4

Tablo 11’de “Kurumumuzda teknoloji kullanımı konusunda yetkindir” maddesi incelendiğinde araştırmaya katılanların 51,2’si (229 kişi) yöneticileri, %45,6 (204 kişi) BT öğretmenleri/BİTEFÖ, %20,6 (92 kişi) kendi zümre öğretmenlerini, %28,0’ı (125 kişi) diğer öğretmenleri, %2,2’si (10 kişi) hiç kimse seçeneğini işaretlemiştir.

Değerlere bakıldığında katılımcılar en yüksek oyu yönetici ve BT öğretmenleri/BİTEFÖ’ne vermişlerdir. BT öğretmenlerinin branşları itibari ile bu oyu almaları normal bir durum olarak kabul edilebilir. Ancak yöneticilerin yüksek oy almaları teknolojinin kullanımı noktasında çalışanlarına öncülük etme gerekliliğinden doğmaktadır. Zira BT’nin okullarımıza entegrasyonu sürecinde ilk olarak hizmet içi eğitime alınanlar kurum yöneticileri olmuştur. Katılımcılar diğer öğretmenlerin teknoloji kullanımı konusunda yetkin olmadığı düşüncesi ağır bassa da %28,0’lik bir yeterlilik öğretmenlerin öğrenim hayatlarında, kurs ya da seminerler vasıtasıyla aldıkları BT eğitimlerinden kaynaklandığı söylenebilir. BT öğretmenleri/BİTEFÖ ve yöneticiler, BT kullanımı konusunda yeterli görülmektedir.

Tablo 11’de “Kurumumuzda teknolojik yapılandırılmasına katkı sağlar” maddesi incelendiğinde araştırmaya katılanların 51,9’u (232 kişi) yöneticileri, %40,0’ı (179 kişi) BT öğretmenleri/BİTEFÖ’ni, %5,6’sı (25 kişi) zümre öğretmenlerini, %20,1’i (90 kişi) diğer öğretmenleri, %3,4’ü (15 kişi) hiç kimse seçeneğini işaretlemiştir.

Değerlere bakıldığında katılımcılar en yüksek oyu yöneticilere vermişlerdir. Bunun sebebi yöneticilerin okul yönetimindeki planlama ve organizasyondan görevlerinden ileri geldiği söylenebilir. Katılımcılar teknolojik yapılanmanın yöneticilerin daha yetenekli algılandıklarını göstermektedir. BT öğretmenleri/ BİTEFÖ’leri ise formatörlük kavramı gündeme geldikten sonra yapılanmada noktasında görev ve sorumluluk içerisine girdikleri için katılımcılar tarafından, yöneticiler kadar olmasa da yüksek oy almışlardır.

Tablo 11’de “Kurumumuzda teknoloji kullanımına katkı sağlar” maddesi incelendiğinde araştırmaya katılanların 43,0’ü (192 kişi) yöneticileri, %41,2’si (184 kişi) BT öğretmenleri/BİTEFÖ’ni, %11,2’si (50 kişi) zümre öğretmenlerini, %15,7’si (70 kişi) diğer öğretmenleri, %2,2’si (10 kişi) hiç kimse seçeneğini işaretlemiştir.

Değerlere bakıldığında katılımcılar en yüksek oyu yönetici ve BT öğretmenleri/BİTEFÖ'ne vermişlerdir. Teknoloji kullanımına yöneticiler gerekli materyallerin temini noktasında yardımcı katkı sağlar iken, BT öğretmenleri daha çok teknik ve kullanım konularında teknoloji kullanımına katkı sağladığı düşünülürse, bu seçenek için katılımcılar her iki seçeneğinde işaretleme yoluna gittikleri söylenebilir. Bu madde için her iki grupta teknoloji lideri olarak ifade edilebilir.

Tablo 11'de "Kurumumuzda teknoloji kullanımına sürekli yardımcı olur" maddesi incelendiğinde araştırmaya katılanların 31,5'i (141 kişi) yöneticileri, %44,3'ü (198 kişi) BT öğretmenleri/BİTEFÖ'ni, %10,1'si (45 kişi) zümre öğretmenlerini, %23,9'u (107 kişi) diğer öğretmenleri, %4,5'si (20 kişi) hiç kimse seçeneğini işaretlemiştir.

Değerlere bakıldığında katılımcılar en yüksek oyu BT öğretmenleri/BİTEFÖ'ne vermişlerdir. BT öğretmenleri/BİTEFÖ'leri branşları ya da görevleri itibari ile bu madde için teknoloji lideri olarak görülmeleri beklenen bir durumdur. BT öğretmenleri/BİTEFÖ'nin olmadığı kurumlarda ise bu görevi yöneticilerin aldığını söylemek pek mümkün değildir. Bu kurumlarda diğer öğretilerde teknoloji kullanımına büyük ölçüde katkı sağlamaktadır.

Tablo 11'de "Beni teknolojiyi kullanmam noktasında teşvik eder" maddesi incelendiğinde araştırmaya katılanların 43,2'si (193 kişi) yöneticileri, %21,5'i (96 kişi) BT öğretmenleri/BİTEFÖ'ni, %13,4'ü (60 kişi) zümre öğretmenlerini, %20,4'ü (91 kişi) diğer öğretmenleri, %19,2'si (86 kişi) hiç kimse seçeneğini işaretlemiştir.

Değerlere bakıldığında katılımcılar en yüksek oyu yöneticilere verdikleri görülmektedir. Buldukları konunun sorumlulukları itibariyle teşvik edicilik açısından teknoloji lideri olarak yöneticiler görülmektedir diyebiliriz. BT öğretmenleri/BİTEFÖ 'nin değerlerinin, diğer öğretmenler ile birbirlerine yakın anlamlar taşıdığı görülmektedir. Ayrıca hiç kimse seçeneği belirgin bir düzeyde yüksek çıkmıştır. Katılımcıların %19,2 si kurumlarında hiç kimse tarafından teşvik edilmediğini belirtmişlerdir. Hiç kimse seçeneğinin fazla işaretlendiği bu sonuçta o kurumlarda bir BT öğretmenleri/BİTEFÖ olmadığı gibi yöneticilerinde teknoloji lideri vasfı taşıyacak düzeyde BT becerisine sahip olmadığından kaynaklanmaktadır.

Tablo 11’de “Teknoloji kullanımında beni yönlendirir” maddesi incelendiğinde araştırmaya katılanların 42,3’ü (189 kişi) yöneticileri, %20,6’sı (92 kişi) BT öğretmenleri/BİTEFÖ’ni, %15,9’u (71 kişi) zümre öğretmenlerini, %17,9’u (80 kişi) diğer öğretmenleri, %18,1’i (81 kişi) hiç kimse seçeneğini işaretlemiştir

Değerlere bakıldığında en yüksek oyu yöneticilerin aldığı görülmektedir. Yönetme ve yönlendirme, yönetici kavramı ile eşdeğer tutulmuştur. Yöneticiler ile BT öğretmenleri/BİTEFÖ’leri ve yöneticiler ile diğer öğretmenler arasında belirgin farklılıklar söz konusudur. BT öğretmenleri/BİTEFÖ ve diğer öğretmenler arasında fark olmadığı görülmektedir. Yine bu madde içinde %18,1 oy alan hiç kimse seçeneği, kurumlarda öğretmenleri BT kullanımı noktasında yeterli yönlendirme görevlerinin yapılmadığı sonucuna varılmaktadır.

Tablo 11’de “Yeni ve farklı teknolojiyi kullanma hususunda çalışanlara öncülük eder.” maddesi incelendiğinde araştırmaya katılanların 37,8’i (169 kişi) yöneticileri, %27,3’ü (122 kişi) BT öğretmenleri/BİTEFÖ’ni, %6,7’si (30 kişi) zümre öğretmenlerini, %21,3’ü (95 kişi) diğer öğretmenleri, %15,9’u (71 kişi) hiç kimse seçeneğini işaretlemiştir.

Değerlere bakıldığında en yüksek oyu yöneticiler ve ardından BT öğretmenleri/BİTEFÖ’leri almıştır. Yöneticilerin oyları nispeten BT öğretmenleri/BİTEFÖ’lerine ve diğer öğretmenlere göre fazla olsa da kurumlarda yeni teknolojilerin kullanılması için her öğretmen kendini sorumlu görmektedir diyebiliriz.

Tablo 11’de “Teknolojik donanımı çok iyi bilir” maddesi incelendiğinde araştırmaya katılanların 28,4’ü (127 kişi) yöneticileri, %40,9’u (183 kişi) BT öğretmenleri/BİTEFÖ’ni, %3,4’ü (15 kişi) zümre öğretmenlerini, %16,8’i (75 kişi) diğer öğretmenleri, %11,4’ü (51 kişi) hiç kimse seçeneğini işaretlemiştir.

Değerlere bakıldığında en yüksek oyu BT öğretmenleri/BİTEFÖ almıştır. BT öğretmenleri/BİTEFÖ ile yöneticiler arasında belirgin bir fark vardır. Katılımcılar teknik konularda BT öğretmenleri/BİTEFÖ teknoloji lideri olarak görmektedirler. Yöneticilerde teknik konularda düşük oy alsalar da diğer öğretmenler ile kıyaslandıkların da, diğer öğretmenlerden daha yüksek oy oranına sahiptirler.

Tablo 11’de “Bilgisayar yazılımını çok iyi bilir” maddesi incelendiğinde araştırmaya katılanların 26,0’sı (116 kişi) yöneticileri, %46,5’i (208 kişi) BT öğretmenleri/BİTEFÖ’ni, %2,2’si (10 kişi) zümre öğretmenlerini, %16,8’i (75 kişi) diğer öğretmenleri, %12,5’i (56 kişi) hiç kimse seçeneğini işaretlemiştir.

Değerlere bakıldığında en yüksek oyu BT öğretmenleri/BİTEFÖ almıştır. BT öğretmenleri/BİTEFÖ’leri ile yöneticiler arasında belirgin bir farklılık vardır. Katılımcılar bilgisayar yazılımları konularında BT öğretmenlerini teknoloji lideri olarak görmektedirler. Yöneticilerde bilgisayar yazılımları hususunda düşük oy alsalar da diğer öğretmenleri ile kıyaslandıkların da, diğer öğretmenlerden daha yüksek oy oranına sahiptirler.

Tablo 11’de “Teknoloji ile ilgili problemleri anlama ve çözme konusunda yeteneklidir” maddesi incelendiğinde araştırmaya katılanların 28,4’ü (127 kişi) yöneticileri, %36,2’si (162 kişi) BT öğretmenleri/BİTEFÖ ni, %5,6’sı (25 kişi) zümre öğretmenlerini, %17,9’u (80 kişi) diğer öğretmenleri, %10,1’i (45 kişi) hiç kimse seçeneğini işaretlemiştir.

Değerlere bakıldığında en yüksek oyu BT öğretmenleri/BİTEFÖ’leri almıştır. Problemleri anlama ve çözme konusunda BT öğretmenleri/BİTEFÖ’lerini, yöneticiler takip etmektedir. Diğer öğretmenler ise teknoloji ile ilgili problemleri anlama ve çözme konusunda yeterli görülmemektedirler.

Tablo 11’de “Teknolojiyi öğrenme - öğretme durumlarına, entegre etme hususunda yeni fikirler geliştirir” maddesi incelendiğinde araştırmaya katılanların 27,1’i (121 kişi) yöneticileri, %26,2’si (117 kişi) BT öğretmenleri/BİTEFÖ’ni, %5,8’i (26 kişi) zümre öğretmenlerini, %16,8’i (75 kişi) diğer öğretmenleri, %17,9’u (80 kişi) hiç kimse seçeneğini işaretlemiştir.

Değerlere bakıldığında yöneticiler ve BT öğretmenleri/BİTEFÖ birbirlerine çok yakın oylar almışlardır. Teknolojinin entegrasyonu sürecinde bu iki grup elemanları da teknoloji liderliği vasfını taşımaktadırlar. %17,9’luk hiç kimse seçeneğinin oyu ise BT’nin eğitime entegrasyonu sürecinin tekrar gözden geçirilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Tablo 11’de “Teknoloji kullanımı ile ilgili fikirlerini diğer çalışanlarla paylaşır” maddesi incelendiğinde araştırmaya katılanların 29,8’i (133 kişi) yöneticileri, %27,5’i (123 kişi) BT öğretmenleri/BİTEFÖ’ni, %11,6’sı (52 kişi) zümre öğretmenlerini, %26,8’i (120 kişi) diğer öğretmenleri, %14,5’i (65 kişi) hiç kimse seçeneğini işaretlemiştir.

Değerlere bakıldığında yönetici, BT öğretmenleri/BİTEFÖ’leri ve diğer öğretmenlerin aldıkları oylar birbirlerine çok yakındır. Buradan hareketle kurum içi fikir paylaşımları açısından olumlu sonuç çıkartmak mümkündür. Tüm gruplar tarafından fikir paylaşımının gerekliliğinin algılandığını söyleyebiliriz.

Tablo 11’de “Teknoloji kullanımı, ders materyali ihtiyaçlarımda, teknik sorunlarla karşılaştığımda ilk başvurduğum kişidir” maddesi incelendiğinde araştırmaya katılanların 36,9’u (165 kişi) yöneticileri, %31,8’i (142 kişi) BT öğretmenleri/BİTEFÖ’ni, %13,4’ü (60 kişi) zümre öğretmenlerini, %20,1’i (90 kişi) diğer öğretmenleri, %3,4’ü (65 kişi) hiç kimse seçeneğini işaretlemiştir.

Değerlere bakıldığında ilk yardım alınacak kişi olarak yöneticiler ve ardından BT öğretmenleri/BİTEFÖ’leri olmuştur. Diğer öğretmenlerde ilk başvuru kaynakları arasında gösterilebilir. Çok küçük bir kısım (%3,4) hiç kimseden yardım almadığını belirmesi kurumlarda sorunlara çözüm olabilecek kişilerin varlığını ortaya koymaktadır.

Sonuçlara baktığımızda, Kuzu (2007)’nin “Öğretmenlerin Kurumlarındaki Teknoloji Liderliği Nitelikleri İle İlgili Algıları” isimli araştırmasındaki bulguları ile örtüşmektedir. Fark olarak; Kuzu (2007)’nin araştırmasında yönetici ve öğretmenler arasındaki karşılaştırmada yöneticiler daha yüksek orana sahipken, bu çalışmada BT formatör öğretmenleri daha yüksek oranda teknoloji lideri olarak görüldüğü ortaya çıkmıştır.

3.3 Öğretmenlerin teknoloji lideri görüşleri

Bu kısımda alt amaçlarımızdan ikinci alt amacımızda ayrı ayrı maddelerle belirttiğimiz, öğretmenlerin; okullarının bulunduğu yerleşim birimi türüne göre, cinsiyetlerine göre, hizmet yılına göre, yaşlarına göre, görev yaptıkları kurum niteliğine göre,

kurumlarındaki konumlarına göre ve mezuniyetlerine göre teknoloji lideri görüşleri açısından anlamlı bir ilişki bulunup bulunmadığı tespiti yapılacaktır.

3.3.1 Öğretmenlerin; okullarının bulunduğu yerleşim birimi türüne göre, teknoloji lideri görüşleri

Bu kısımda öğretmenlerin; okullarının bulunduğu yerleşim birimi türüne göre, teknoloji lideri görüşleri açısından anlamlı bir ilişki var mıdır? sorusundan hareketle uyguladığımız Ki-Kare testlerine ve çapraz tablolara dayanarak sonuçları irdeleyeceğiz.

Tablo 12. Katılımcıların yerleşim birimi türüne göre teknoloji liderliği görüşleri

			Grup					Toplam
			Yönetici	BT öğretmeni /BİTEFÖ	Zümre öğretmeni	Diğer öğretmenler	Hiçbiri	
Yerleşim birimi türü	il	Count	16	18	5	8	5	52
		% within yerleşim	30,8	34,6	9,6	15,4	9,6	100,0
	ilçe	Count	91	116	14	69	30	320
		% within yerleşim	28,4	36,3	4,4	21,6	9,4	100,0
	köy	Count	17	27	5	20	6	75
		% within yerleşim	22,7	36,0	6,7	26,7	8,0	100,0
Toplam		Count	124	161	24	97	41	447
		% within yerleşim	27,7	36,0	5,4	21,7	9,2	100,0

$$\chi^2 = 5,477 \quad sd = 8 \quad p = .706$$

Araştırmaya katılanların okullarının bulunduğu yerleşim birimi türüne göre, teknoloji lideri görüşleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına ilişkin ki-kare testi sonuçları Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12 incelendiğinde katılımcıların okullarının bulunduğu yerleşim birimi türü ile teknoloji lideri görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur [$\chi^2 = 5,477$, $p > .05$].

3.3.2 Öğretmenlerin; cinsiyetlerine göre, teknoloji lideri görüşleri

Bu kısımda öğretmenlerin; cinsiyetlerine göre, teknoloji lideri görüşleri açısından anlamlı bir ilişki var mıdır? sorusundan hareketle uyguladığımız Ki-kare testlerine ve çapraz tablolara dayanarak sonuçlar irdelenecektir.

Tablo 13. Katılımcıların cinsiyetlerine göre teknoloji liderliği görüşleri

			Grup					Toplam
			Yönetici	BT öğretmeni /BİTEFÖ	Zümre öğretmeni	Diğer öğretmenler	Hiçbiri	
Cinsiyet	Erkek	Count	65	91	16	55	25	252
		% within cinsiyet	25,8	36,1	6,3	21,8	9,9	100,0
	Kadın	Count	59	70	8	42	16	195
		% within cinsiyet	30,3	35,9	4,1	21,5	8,2	100,0
Toplam		Count	124	161	24	97	41	447
		% within cinsiyet	27,7	36,0	5,4	21,7	9,2	100,0

$$\chi^2 = 2,181 \quad sd = 4 \quad p = .703$$

Araştırmaya katılanların cinsiyetlerine göre, teknoloji lideri görüşleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına ilişkin ki-kare testi sonuçları Tablo 13'te verilmiştir.

Tablo 13 incelendiğinde katılımcıların cinsiyetleri ile teknoloji lideri görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur [$\chi^2 = 2,181$, $p > .05$].

3.2.3 Öğretmenlerin; hizmet yıllarına göre, teknoloji lideri görüşleri

Bu kısımda öğretmenlerin; hizmet yıllarına göre, teknoloji lideri görüşleri açısından anlamlı bir ilişki var mıdır? sorusundan hareketle uyguladığımız ki-kare testlerine ve çapraz tablolara dayanarak sonuçlar irdelenecektir.

Tablo 14. Katılımcıların hizmet yıllarına göre teknoloji liderliği görüşleri

			Grup					Toplam
			Yönetici	BT öğretmeni /BİTEFÖ	Zümre öğretmeni	Diğer öğretmenler	Hiçbiri	
Hizmet Yılı	1-5 Yıl	Count	47	48	8	34	16	153
		% within hizmet yılı	30,7	31,4	5,2	22,2	10,5	100,0
	6-12 Yıl	Count	40	59	4	28	9	140
		% within hizmet yılı	28,6	42,1	2,9	20,0	6,4	100,0
	13-20 Yıl	Count	19	26	5	30	6	86
		% within hizmet yılı	22,1	30,2	5,8	34,9	7,0	100,0
	21 ve üzeri	Count	18	28	7	5	10	68
		% within hizmet yılı	26,5	41,2	10,3	7,4	14,7	100,0
Toplam		Count	124	161	24	97	41	447
		% within hizmet yılı	27,7	36,0	5,4	21,7	9,2	100,0

$$\chi^2 = 27,674 \quad sd = 12 \quad p = .006$$

Araştırmaya katılanların hizmet yıllarına göre, teknoloji lideri görüşleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına ilişkin ki-kare testi sonuçları Tablo 14'te verilmiştir.

Tablo 14 incelendiğinde katılımcıların hizmet yılları göre teknoloji lideri olarak BT öğretmeni / BİTEFÖ'lerini görenlerin oranı, 1-5 yıl arası hizmet süresi olanların %31,4, 6-12 yıl hizmet süresinde %42,1'e çıkmaktadır. Yine 13-20 yıl hizmet süresi aralığında teknoloji lideri olarak BT öğretmeni / BİTEFÖ'lerini görenlerin oranı %30,2 iken 21 ve üzeri hizmet grubunda %42,2 ye çıkmaktadır. Diğer öğretmenleri teknoloji lideri olarak görenlerin 1-5 yıl hizmet süresi aralığında %22,2, 6-12 yıl hizmet süresi aralığında %20,0 iken, 13-20 yıl hizmet süresi aralığında %34,9'a çıkmaktadır. Buna göre 1-5 yıl hizmet süresi grubu, 6-12 yıl hizmet süresi grubu ve 21 ve üzeri hizmet süresi grubu BT öğretmeni / BİTEFÖ'lerini teknoloji lideri olarak görürken, 6-13 yıl hizmet süresi grubu diğer öğretmenleri teknoloji lideri olarak görmektedirler. Hizmet yıllarına göre teknoloji lideri görüşlerine ilişkin gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$\chi^2 = 27,674$, $p < .006$]. Başka bir anlatımla, katılımcıların hizmet yıllarına göre teknoloji lideri görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

3.3.4 Öğretmenlerin; yaşlarına göre, teknoloji lideri görüşleri

Bu kısımda öğretmenlerin; okullarının bulunduğu yaşlarına göre, teknoloji lideri görüşleri açısından anlamlı bir ilişki var mıdır? sorusundan hareketle uyguladığımız Ki-kare testlerine ve Çapraz tablolara dayanarak sonuçlar verilecektir.

Tablo 15. Katılımcıların yaşlarına göre teknoloji liderliği görüşleri

			Grup					Toplam
			Yönetici	BT öğretmeni /BİTEFÖ	Zümre öğretmeni	Diğer öğretmenler	Hiçbiri	
Yaş	30 yaş ve altı	Count	59	68	8	40	20	195
		% within Yaş	30,3	34,9	4,1	20,5	10,3	100,0
	31-40 yaş arası	Count	39	55	6	34	8	142
		% within Yaş	27,5	38,7	4,2	23,9	5,6	100,0
	41-50 yaş arası	Count	21	33	9	16	5	84
		% within Yaş	25,0	39,3	10,7	19,0	6,0	100,0
	51 yaş ve üzeri	Count	5	5	1	7	8	26
		% within Yaş	19,2	19,2	3,8	26,9	30,8	100,0
Toplam		Count	124	161	24	97	41	447
		% within Yaş	27,7	36,0	5,4	21,7	9,2	100,0

$$\chi^2 = 26,925 \quad sd = 12 \quad p = .008$$

Araştırmaya katılanların yaşlarına göre, teknoloji lideri görüşleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına ilişkin ki-kare testi sonuçları Tablo 15’te verilmiştir.

Tablo 15 incelendiğinde katılımcıların yaşlarına göre teknoloji lideri olarak BT öğretmeni / BİTEFÖ’lerini görenlerin oranı, 30 yaş ve altı olanların %34,9, 31-40 yaş aralığında %38,7 ve 41-40 yaş aralığında %39,3 iken 51 yaş ve üzeri grupta %19,2 ye düşmektedir. 51 ve üzeri yaş aralığında yöneticileri teknoloji lideri olarak seçenlerin oranı %19,2, BT öğretmeni /BİTEFÖ’lerini teknoloji lideri olarak görenlerin oranı %19,2, zümre öğretmenlerini teknoloji lideri olarak görenlerin oranı %3,8, diğer öğretmenleri teknoloji lideri olarak görenlerin oranı %26,9 iken, hiç kimseyi teknoloji lideri görmeme oranı bu yaş aralığında %30,8 olarak görülmektedir. Buna göre 30 yaş altı grup, 31-40 yaş arası grup 41-50 yaş arası grup BT öğretmeni / BİTEFÖ’lerini

teknoloji lideri olarak görürken, 51 ve üzeri yaş grubu hiç kimseyi teknoloji lideri olarak görmemektedir. Öğretmenlerin yaşlarına göre teknoloji lideri görüşlerine ilişkin gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$\chi^2= 26,925$, $p<.008$]. Başka bir anlatımla, katılımcıların yaşlarına göre teknoloji lideri görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

3.3.5 Öğretmenlerin; görev yaptıkları kurum niteliğine göre, teknoloji lideri görüşleri

Bu kısımda öğretmenlerin; görev yaptıkları kurum niteliğine göre, teknoloji lideri görüşleri açısından anlamlı bir ilişki var mıdır? sorusundan hareketle uyguladığımız Ki-kare testlerine ve çapraz tablolara dayanarak sonuçlar irdelenecektir.

Tablo 16. Katılımcıların görev yaptıkları kurum niteliğine göre teknoloji liderliği görüşleri

			Grup					Toplam
			Yönetici	BT öğretmeni /BİTEFÖ	Zümre öğretmeni	Diğer öğretmenler	Hiçbiri	
Kurum niteliği	İlk öğretim	Count	79	113	16	79	25	312
		% within kurum niteliği	25,3	36,2	5,1	25,3	8,0	100,0
	Orta öğretim	Count	45	48	8	18	16	135
		% within kurum niteliği	33,3	35,6	5,9	13,3	11,9	100,0
Toplam		Count	124	161	24	97	41	447
		% within kurum niteliği	27,7	36,0	5,4	21,7	9,2	100,0

$$\chi^2 = 10,058 \quad sd = 4 \quad p = .039$$

Araştırmaya katılanların görev yaptıkları kurum niteliğine göre, teknoloji lideri görüşleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına ilişkin ki-kare testi sonuçları Tablo 16'da verilmiştir.

Tablo 16 incelendiğinde katılımcıların görev yaptıkları kurum niteliği göre teknoloji lideri olarak yönetici olarak görenlerin oranı ilköğretimde %25,3 iken ortaöğretimde %33,3'e yükseldiği görülmektedir. İlköğretimde BT öğretmeni / BİTEFÖ'lerini görenlerin oranı %36,2 iken orta öğretimde %35,6'ya düşmüştür. Ayrıca ortaöğretimde

diğer öğretmenleri teknoloji lideri olarak görenlerin oranı %13,3 iken bu oran ilköğretimde %25,3 olarak görülmektedir Buna göre ilköğretimde görev yapan öğretmenler BT öğretmeni / BİTEFÖ'lerini teknoloji lideri olarak görmelerinin yanı sıra özellikle BT öğretmeni /BİTEFÖ bulunmayan okullarda teknoloji liderliği görevini yöneticiler ve diğer öğretmenlere yüklemektedirler. Katılımcıların görev yaptıkları kurum türüne göre teknoloji lideri görüşlerine ilişkin gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$\chi^2= 10,058$, $p<.039$]. Başka bir anlatımla, katılımcıların görev yaptıkları kurum niteliğine göre teknoloji lideri görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

3.3.6 Öğretmenlerin; kurumlarındaki konumlarına göre, teknoloji lideri görüşleri

Bu kısımda öğretmenlerin; kurumlarındaki konumlarına göre, teknoloji lideri görüşleri açısından anlamlı bir ilişki var mıdır? sorusundan hareketle uyguladığımız Ki-Kare testlerine ve çapraz tablolara dayanarak sonuçlar irdelenecektir.

Tablo 17. Katılımcıların görev yaptıkları kurumdaki konumlarına göre teknoloji liderliği görüşleri

			Grup					Toplam	
			Yönetici	BT öğretmeni /BİTEFÖ	Zümre öğretmeni	Diğer öğretmen - ler	Hiçbiri		
Kurum Konumu	Yönetici	Count	18	18	3	11	4	54	
		% within Kurum Konumu	33,3	33,3	5,6	20,4	7,4	100,0	
	BT öğrt. /BİTEFÖ	Count	2	9	2	3	4	20	
		% within Kurum Konumu	10,0	45,0	10,0	15,0	20,0	100,0	
	Sınıf öğrt.	Count	34	56	9	40	4	143	
		% within Kurum Konumu	23,8	39,2	6,3	28,0	2,8	100,0	
	Branş öğrt.	Count	70	78	10	43	29	230	
		% within Kurum Konumu	33,9	30,1	7,7	17,5	10,8	100,0	
	Toplam		Count	124	161	24	97	41	447
			% within Kurum Konumu	27,7	36,0	5,4	21,7	9,2	100,0

$$\chi^2 = 23,042 \quad sd= 12 \quad p= .027$$

Araştırmaya katılanların görev yaptıkları kurumdaki konumlarına göre, teknoloji lideri görüşleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına ilişkin ki-kare testi sonuçları Tablo 17’de verilmiştir.

Tablo 17 incelendiğinde katılımcıların görev yaptıkları kurumdaki konumlarına göre teknoloji lideri olarak yönetici olarak görenlerin oranı yönetici olarak görev yapanlarda %33,3 iken BT öğretmeni / BİTEFÖ olarak görev yapanlarda yöneticilerin teknoloji lideri olarak görülme oranı % 10,0’dır. Sınıf öğretmenlerinde teknoloji lideri olarak BT öğretmeni / BİTEFÖ’lerinin oranı %39,2 iken, yöneticilerin teknoloji lideri olarak görülmesi oranı %23,8’dir. Branş öğretmenlerinde ise teknoloji lideri olarak BT öğretmeni / BİTEFÖ’lerinin oranı %30,1 iken, yöneticilerin teknoloji lideri olarak görülmesi oranı %33,9’dur. ise tarafından %25,3 iken ortaöğretimde %33,3’e yükseldiği görülmektedir. Buna göre yöneticiler; yönetici ve BT öğretmeni / BİTEFÖ’lerini aynı oranda teknoloji lideri olarak görürken BT öğretmeni / BİTEFÖ’leri kendilerini teknoloji lideri olarak görmektedirler. Sınıf öğretmenleri BT öğretmeni / BİTEFÖ’lerini teknoloji lideri olarak görürken branş öğretmenleri yöneticileri teknoloji lideri olarak görmektedirler. Katılımcıların görev yaptıkları kurumdaki konumlarına göre teknoloji lideri görüşlerine ilişkin gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$\chi^2 = 23,042$, $p < .027$]. Başka bir anlatımla, katılımcıların görev yaptıkları kurumlarındaki konumlarına göre teknoloji lideri görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

3.3.7 Öğretmenlerin; mezuniyetlerine göre, teknoloji lideri görüşleri

Bu kısımda öğretmenlerin; mezuniyetlerine göre, teknoloji lideri görüşleri açısından anlamlı bir ilişki var mıdır? sorusundan hareketle uyguladığımız Ki-kare testlerine ve çapraz tablolara dayanarak sonuçlar verilecektir.

Tablo 18. Katılımcıların mezuniyet durumlarına göre teknoloji liderliği görüşleri

			Grup					Toplam
			Yönetici	BT öğretmeni /BİTEFÖ	Zümre öğretmeni	Diğer öğretmen - ler	Hiçbiri	
Mezuniyet	Ön lisans	Count	6	7	2	7	3	25
		% within Mezuniyet	24,0	28,0	8,0	28,0	12,0	100,0
	Lisans	Count	102	138	20	81	33	374
		% within Mezuniyet	27,3	36,9	5,3	21,7	8,8	100,0
	Yüksek Lisans	Count	16	16	2	9	5	48
		% within Mezuniyet	33,3	33,3	4,2	18,8	10,4	100,0
Toplam		Count	124	161	24	97	41	447
		% within Mezuniyet	27,7	36,0	5,4	21,7	9,2	100,0

$$\chi^2 = 2,770 \quad sd = 8 \quad p = .948$$

Araştırmaya katılanların mezuniyet durumlarına göre, teknoloji lideri görüşleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına ilişkin ki-kare testi sonuçları Tablo 18’de verilmiştir.

Tablo 18 incelendiğinde katılımcıların mezuniyet durumları ile teknoloji lideri görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur [$\chi^2 = 2,770$, $p > .05$].

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen bulgulara dayalı olarak ulaşılan sonuçlar ve bu sonuçlara bağlı öneriler başlıklar halinde verilmiştir.

Sonuçlar

Araştırmadan elde edilen sonuçlar aşağıda verilmiştir. Araştırma bulgularına göre;

- Teknoloji lideri vasıflarına sahip olarak yöneticiler ve BT formatör öğretmenleri arasında belirgin farklar ortaya çıkmamıştır. Ancak yöneltme, kaynak sağlama, planlama gibi konularda yöneticilerin, Teknik destek, BT bilgi kaynağı konularında ise BT öğretmeni / BİTEFÖ'lerinin ön plana çıktığı tespit edilmiştir.
- Bulgularımızdan “ Teknoloji lideri vasıflarına sahip olarak yöneticiler ve BT formatör öğretmenleri arasında belirgin farklar ortaya çıkmadı. Ancak yöneltme, kaynak sağlama, planlama gibi konularda yöneticilerin, teknik destek, BT kullanımı bilgi kaynağı konularında ise BT formatör öğretmenleri ön plana çıkmaktadır” sonucuna Can (2008), İlköğretim okulları yöneticilerinin teknolojik liderlik yeterlikleri adlı araştırmasında “İlköğretim okulu yöneticilerinin teknolojik liderlik boyutunda alt yapı işlerinde teknolojiden yeterince yararlanamadıkları, değişim konusunda çoğunlukla liderlik yaptıkları, eğitim-öğretim işlerinde teknolojiden yeterince yararlanamadıkları, emniyet güvenlik işlerinde, etik değerlerin oluşumunda teknolojiden çoğunlukla yararlandıkları, teknolojik liderlikte teknolojik yeterliklerinin yeterli görülmediği, müfredatın geliştirilmesi ve personel geliştirme konusunda yeterli görülmediği; planlama işlerinde çoğunlukla yeterli görüldükleri, teknolojik dayanaklar konusunda yeterli görülmedikleri ” sonucuna ulaşmıştır.
- Bulgularımızdan “Öğretmenlerin yaşlarına göre teknoloji lideri görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ve katılımcıların yaşlarına göre teknoloji lideri olarak BT öğretmeni / BİTEFÖ'lerini görenlerin oranı, 30 yaş ve altı olanların %34,9, 31-40 yaş aralığında %38,7 ve 41-50 yaş aralığında %39,3 iken 51 yaş ve üzeri grupta %19,2 ye düşmektedir.” sonucuna, Deniz (2005)'in , ilköğretim

okullarında görev yapan sınıf ve alan öğretmenlerinin bilgisayar tutumları isimli araştırmasında da “20-25, 26-30 ve 31-35 yaş grubundaki öğretmenlerin genel bilgisayar tutumlarının 41 yaş ve üstündeki öğretmenlerin tutumlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı biçimde farklılaştığı ve genç olanların genel bilgisayar tutumlarının daha olumlu olduğu anlaşılmaktadır. Benzer bir farklılık 20-25 yaş grubu öğretmenlerle 36-40 yaş grubundaki öğretmenler arasında da bulunmaktadır. Buna göre 20-25 yaş grubu öğretmenlerin genel bilgisayar tutumları 36-40 yaş grubu öğretmenlere göre daha olumludur” şeklinde ulaşılmıştır.

- Yönetici ve BT öğretmeni /BİTEFÖ’lerinin, diğer öğretmenlere göre teknoloji lideri olmaya daha yatkın olduğu belirlenmiştir.
- Okullarının bulunduğu yerleşim birimi türü ile öğretmenlerin teknoloji lideri görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.
- Öğretmenlerin cinsiyetleri ile teknoloji lideri görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.
- Öğretmenlerin hizmet yıllarına göre teknoloji lideri görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.
- Öğretmenlerin yaşlarına göre teknoloji lideri görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.
- Öğretmenlerin görev yaptıkları kurum niteliğine göre teknoloji lideri görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.
- Öğretmenlerin görev yaptıkları kurumdaki konumlarına göre teknoloji lideri görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.
- Öğretmenlerin mezuniyet durumları ile teknoloji lideri görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Öneriler

Araştırmanın ortaya çıkardığı bulgular ve sonuçlar dikkate alınarak aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir.

- Sonuçlarımızın 2. maddesinden hareketle, teknoloji liderliğinin BİTEFÖ kavramı ortaya çıkmasıyla birlikte BİTEFÖ'lerinin teknoloji lideri olarak kabul görüldüğü söylenebilir. Teknoloji lideri olarak görülecek ve görev alacak kişilerin bireysel yeterliliklerinin artırılması için hizmet içi eğitimler ve seminerler açılmalıdır. Bunun yanı sıra mevcut BİTEFÖ, BİTEFÖ olmayan okullarda da belirlenen uygun günlerde hizmet vermeleri sağlanabilir.
- Sonuçlarımızın 3. maddesi doğrultusunda; MEB genellenmiş hizmet içi ve seminerlerin yanında özellikle yaş gruplarını dikkate alınarak öğretmenleri farklı gruplar halinde seminerlere ve hizmet içi eğitime almaları uygun olacaktır.
- Öğretmenlerin genel BT kullanımlarının yanı sıra branşlarına özel BT kullanımı konusunda seminer ya da hizmet içi eğitimlere alınmaları gerekmektedir.
- Kurumlarda sınıf içi BT teknolojileri ve materyal eksikliğinin üzerinde durulmalı ve öğrenci sayıları dikkate alınarak kurumların eksikliklerinin giderilmesi sağlanmalıdır.
- Öğretmenlerin bilgi paylaşımını ve ders içi etkinliklerinin okul dışında da sürdürülebilmesi için öğretmenlerin kullanabilecekleri web alanları oluşturulmalı ve öğretmenlerin bu web alanlarında bilgilerini paylaşmaları sağlanmalıdır.
- Kurumlarda teknoloji liderliğinin önemi belirgin bir unsurdur. Teknoloji liderliği görevini üstlenecek bireylerin, çalışmalarına destek sağlanmalı, bu bireylerin başarıları ve eğitim-öğretime katkıları ilgili makamlarca değerlendirilmelidir.

KAYNAKLAR

- AKBABA, Sadegül (2002), “Okul Yöneticilerinin Teknolojiye Karşı Tutumlarının İncelenmesi” , *Çağdas Eğitim Dergisi*, Yıl:27, Sayı:286, s.9-14.
- AKBABA-ALTUN, Sadegül (2008), “Okullarda Teknoloji Liderliği”, Editör: DERYAKULU, D., *Bilişim Teknolojileri Öğretiminde Sosyo-Psikolojik Değişkenler*, 1.Baskı, Maya Akademi, Ankara, s.151-173.
- AKKOYUNLU, B., A. Altun, M. Y. Soylu (2008), *Öğretim Tasarımı*, 1. Baskı, Maya Yayıncılık, Ankara.
- AKPINAR, Yavuz (2003), “Öğretmenlerin Yeni Bilgi Teknolojileri Kullanımında Yükseköğretimin Etkisi: İstanbul Okulları Örneği”, *The Turkish Online Journal Of Educational Technology*, Vol. 2, No.2, <http://www.tojet.net/articles/2211.pdf>, 02.11.2009.
- ALTUN, Arif (2005), *Gelişen Teknolojiler ve Yeni Okuryazarlıklar*, 1.Baskı, Anı Yayıncılık, Ankara.
- ALTUN, Arif ve Filiz Kuşkaya-Mumcu (2008), “Teknoloji Korkusu: Teknofobi”, Editör: DERYAKULU, D., *Bilişim Teknolojileri Öğretiminde Sosyo-Psikolojik Değişkenler*, 1.Baskı, Maya Akademi, Ankara, s.55-70.
- ANDERSON, Ronald E. ve Dexter, S. (2005). “School technology leadership: An empirical investigation to prevalence and effect”, *Educational Administration Quarterly*, <http://www3.nccu.edu.tw/~ihchang/schooltechnologyleadership.pdf>, 25.04.2010.
- BENTLEY, Trevor (2000), *İnsanları Motive Etme*, Çev: Yıldırım, O., Hayat Yayınları, İstanbul.

BÜYÜKÖZTÜRK, Şener (2002), *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*, PegemA Yayıncılık, Ankara.

BÜYÜKÖZTÜRK, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel F., (2010), *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, 5.Baskı, PegemA Yayıncılık, Ankara.

CAN, Niyazi (2007). “Öğretmen Liderliği Becerileri ve Bu Becerilerin Gerçekleştirilme Düzeyi ”, *Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı:22, s.263-288,
[http://sbe.erciyes.edu.tr/dergi/sayi_22/16-%20\(263-288.%20syf.\).pdf](http://sbe.erciyes.edu.tr/dergi/sayi_22/16-%20(263-288.%20syf.).pdf) 17.05.2009.

CAN, Talip (2008), “İlköğretim Okulları Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Yeterlilikleri”,
<http://ietc2008.home.anadolu.edu.tr/ietc2008/206.doc>, 19.08.2009.

DEMİREL, Özcan ve Esed Yağcı, (2007), “Eğitim, Öğretim Teknolojisi ve İletişim”, Editörler: DEMİREL, Ö. ve E. Altun, *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*, 1.Baskı, PegemA Yayıncılık, Ankara, s.1-27.

DENİZ, Levent (2005), “İlköğretim okullarında görev yapan sınıf ve alan öğretmenlerinin bilgisayar tutumları”, *The Turkish Online Journal Of Educational Technology*, Vol.4, No.4,
<http://www.tojet.net/articles/4422.pdf>, 17.03.2009

DIMOCK, Victoria B. ve Kathleen M. McGree (1995). “Leading Change From The Classroom: Teachers As Leaders”,
<http://www.sedl.org/change/issues/issues44.html>, 29.03.2010.

ERİŞEN, Yavuz ve Nadir Çeliköz, (2007), “Eğitimde Bilgisayar Kullanımı”, Editörler: DEMİREL, Ö. ve E. Altun, *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*, 1.Baskı, PegemA Yayıncılık, Ankara, s.111-144.

- ERTMER, P.A., Bai, H., Dong, C., Khalil, M., Park, S.H., ve Wang, L., (2006), “Technology leadership: shaping administrators’ knowledge and skills through an online Professional development course”, *Purdue University*,
http://www.edci.purdue.edu/ertmer/docs/SITE02_TIPDOC_paper.PDF, 21.03.2010
- GLENNAN, Thomas K. ve Melmed A. (1996), “Fostering the use of educational technology: Elements of a national strategy”,
http://www.rand.org/pubs/monograph_reports/2007/MR682.pdf, 28.03.2010.
- İŞMAN, Aytakin (2003), *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*, 1. Baskı, Değişim Yayınları, İstanbul.
- KARA, Muhammet Ali (2003), *İşletme becerisi Grup Çalışması, Yönetici ve İşadamı El Kitabı*, 1.Baskı, Dilara Yayınevi, Rize.
- KARADENİZ, Şirin (2008), “Bilişim Teknolojileri Öğretiminde Öğrenme Stilleri”, Editör: DERYAKULU, D., *Bilişim Teknolojileri Öğretiminde Sosyo-Psikolojik Değişkenler*, 1.Baskı, Maya Akademi, Ankara, s.175-206.
- KARASAR, Niyazi (2009), *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Nobel Yayınları, 20. Baskı, Ankara.
- KAYA, Yahya Kemal (1991), *Eğitim Yönetimi Kuram ve Türkiye’deki Uygulama*, 4.Baskı, Set Ofset Matbaacılık, Ankara.
- KAZAN, Harun (2004), *Bilgi Çağı Öğretmeni Mesleki ve Kişisel Özellikleri*, 1.Baskı, Bahar Yayınları, İstanbul.
- KİPER, Aydın (2008), *İlköğretim Öğretmenlerinin Bilgi Teknolojilerini Derslerde Kullanım Durumları Ve Bilgi Teknolojileri İle İlgili Almış Oldukları Hizmet İçi Eğitimler Hakkındaki Görüşleri (Sakarya İli Örneği)*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- KOÇAK-USLU, Y. ve Y. Demiraslan (2005a). “Bilgi Ve İletişim Teknolojilerinin Öğrenme Öğretme Sürecine Entegrasyonu İncelemede Bir Çerçeve: Etkinlik Kuramı”, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı:28, s.134-142.
- KOÇAK-USLU, Y. ve Y. Demiraslan (2005b). “Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Öğrenme Öğretme Sürecine Entegrasyonunda Öğretmenlerin Durumu”, *The Turkish Online Journal Of Educational Technology*, Vol.4, No.3, <http://www.tojet.net/articles/4315.pdf>, 17.06.2009
- KUZU, Abdullah (2007). “Perceptions of Teachers Regarding Qualifications of Key Technology Players in Their Institutions”, [www.idosi.org/wasj/wasj2\(S\)/2.pdf_03.04.2009](http://www.idosi.org/wasj/wasj2(S)/2.pdf_03.04.2009).
- MEB, (2003a) “Eğitimde Bilgi Teknolojisi Kullanımı”, http://www.meb.gov.tr/belirligunler/internet_haftasi_2005/indir.htm, 21.09.2009
- MEB, (2003b), MEB Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı. “Bilgi Teknolojisi Sınıfları”, <http://projeler.meb.gov.tr/pkm1/index.php> 24.03.2009
- MEB, (2006), “Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri”, *Tebliğler Dergisi*, Sayı:2590, s.1491-1540.
- MEB, (2007a), Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı. “Temel Eğitim Projesi-TEP”, <http://projeler.meb.gov.tr/pkm1/index.php> 24.03.2009
- MEB, (2007b), “Temel Eğitim Projesi II.Fazı : BT Entegrasyonu Temel Araştırması”, *Projeler Koordinasyonu Başkanlığı*.
- MEMİŞOĞLU, Salih Paşa (2005). “Yeni Liderlik Yaklaşımları Işığında Eğitim Örgütlerinde Lider Yöneticilere Duyulan Gereksinim”, *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, s.87-97

- MEMİŞOĞLU, S. P. ve H. ava (2008), “Bilgisayar ğretmenlerinin Okul Yönetiminden Beklentileri”,
<http://ietc2008.home.anadolu.edu.tr/ietc2008/182.doc>, 19.08.2009.
- NEWMANN, F. M. ve G. G. Wehlage (1995), “Successful School Restructuring. A Report to the Public and Educators”,
http://www.eric.ed.gov/ERICDocs/data/ericdocs2sql/content_storage_01/0000019b/80/14/34/a3.pdf, 19.03.2010.
- ÖZDEN, Yüksel (1998), *Eğitimde Dönüşüm Yeni Değer ve Oluşumlar*, Pegem Özel Eğitim Hizmetleri, Ankara.
- ÖZDEMİR, S., ve E. Kılıç (2006), “Bilgi Teknolojileri Sınıflarının Dağılımı ve Sürekliliğinin Sağlanması İle İlgili alışmaların Değerlendirilmesi”, *Gazi Üniversitesi, Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, Cilt:4, Sayı:2, s.129-140,
http://www.tebd.gazi.edu.tr/arsiv/2006_cilt4/sayi_2/129-140.pdf, 05.05.2009.
- SEFEROĞLU, S.Sadi (2006), *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*, 1.Baskı, PegemA Yayıncılık, Ankara.
- ŞİŞMAN, M. ve S. Turan (2000), “Okul Yöneticileri İçin Standartlar: Eğitim Yöneticilerinin Bilgi Temelleri Üzerine Düşünceler”, *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, Sayı:4, Cilt:3, s.68-87.
- TANZER, Serkan (2004), *Mesleki ve Teknik Okul Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Yeterlikleri*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- TRILLING, B. and P., Hood (1999), “Learning, Technology and Educational Reform in the Knowledge Age or We’re Wired, Webbed and Windowed, Now What?”, *Educational Technology*, May-June 1999, p.5-18,
http://www.wested.org/online_pubs/learning_technology.pdf, 12.04.2010.
- URBANSKI, A. ve M.B. Nickolaou (2006), “Reflections on Teachers as Leaders”,
<http://mw.k12.ny.us/files/filesystem/REFLECTIONS%20ON%20TEACHERS%20AS%20LEADERS.pdf>, 19.03.2010.
- VARIŞ, Zehra (2008), *İlköğretim Okullarındaki Öğretmenlerinin Bilgi Teknolojileri Okuryazarlık Düzeyleri ve Bunları Kullanma Durumlarının Belirlenmesi*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- YILDIRIM, Bilal (2005), “Eğitim Örgütlerinde Kültürel Liderlikle Meslek Ahlakı İlişkisi”, Balıkesir Üniversitesi, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt:8, Sayı:13, s.219-238,
<http://sbe.balikesir.edu.tr/dergi/edergi/c8s13/makale/c8s13m3.pdf> 12.05.2009.
- YALIN, Halil İbrahim (2008), *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*, 20.Baskı, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

EKLER

Ek A: Araştırma Anketi

Değerli meslektaşım,

Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Ana Bilim dalında “İlköğretim ve Ortaöğretim Okullarındaki Teknoloji Liderlerinin Belirlenmesi” konulu yüksek lisans tez çalışmamı yapmaktayım. Bu araştırmanın amacı, ilköğretim ve ortaöğretim okullarındaki öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanma durumlarını etkileyen ve yönlendiren teknoloji liderlerini belirlemektir. Tez projesi kapsamında geliştirilmiş olan ankete vermiş olduğunuz içten, doğru cevaplar ve cevapsız madde bırakmamakta gösterdiğiniz özen, araştırma açısından çok büyük önem taşımaktadır. Anket yoluyla elde edilebilecek bilgiler sadece bu araştırma kapsamında kullanılacaktır.

Katkılarınız için teşekkür eder, saygılar sunarım.

Sedat UÇKAN
Taraklı Atatürk İlköğretim Okulu-Taraklı/SAKARYA
E-Posta : sedat.uçkan@gmail.com

A.KİŞİSEL BİLGİLER

1. Görev yaptığınız okulunuzun adı:
2. Okulunuzun Bulunduğu Yerleşim Biriminin Türü:
 İl merkezi   İlçe merkezi   Belde/Köy
3. Cinsiyetiniz: Erkek   Kadın
4. Hizmet yılınız: 1-5   6-12   13-20   21-30   31 ve üzeri
5. Yaşınız:
 30 ve altı   31-40 arası   41-50 arası   51 ve üzeri
6. Branşınız: .....
7. Görev yaptığınız kurumun niteliği:
 İlköğretim   Ortaöğretim
8. Kurumdaki konumunuz :
 Yönetici   BT Formatör Öğretmeni   Sınıf Öğretmeni   Branş Öğretmeni
9. Mezuniyet:
 Önlisans   Lisans   Yüksek Lisans   Doktora

B. TEKNOLOJİ LİDERLİĞİ GÖSTERGESİ

18. Aşağıdaki her bir madde için uygun özelliklere sahip kişileri belirtiniz.

Teknolojik Lider Durumları (Her madde için isterseniz birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)	Yönetici	BT Öğretmeni ve Formatör	Benim Branşındaki Öğretmen	Diğer Öğretmenler	Hiç kimse
	1	2	3	4	5
Kurumumuzda teknoloji kullanımında yetkindir					
Kurumumuzun teknolojik yapılandırılmasına katkı sağlar					
Teknoloji kullanımına katkı sağlar					
Teknoloji kullanımında sürekli yardımcı olur					
Beni teknolojiyi kullanmam konusunda teşvik eder					
Teknoloji kullanımında beni yönlendirir					
Yeni ve farklı teknolojiyi kullanma hususunda çalışanlara öncülük eder.					
Teknolojik donanımı çok iyi bilir					
Bilgisayar yazılımını çok iyi bilir					
Teknoloji ile ilgili problemleri anlama ve çözme konusunda yeteneklidir					
Teknolojiyi öğrenme-öğretme durumlarına entegre etme hususunda yeni fikirler geliştirir					
Teknoloji kullanımı ile ilgili fikirlerini diğer çalışanlarla paylaşır					
Teknoloji kullanımı, ders materyali ihtiyaçlarımda, teknik sorunlarla karşılaştığımda ilk başvurduğum kişidir.					

Ek B: Anket İzni

**T.C.
SAKARYA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü**

SAYI : B.08.4.MEM.4.54.00.05.01.070/
KONU : Anket Uygulaması

25904

**VALİLİK MAKAMINA
SAKARYA**

Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Sedat UÇKAN; "İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumlarında Teknoloji Liderlerinin Belirlenmesi (Sakarya İli Örneği)" konulu anket uygulamasını, ilimiz genelindeki İlköğretim ve Ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmen ve yöneticilere uygulamak istendiğini; Sakarya Üniversitesinin 18.12.2009 tarih ve 1441 sayılı yazılarında belirtilmektedir.

Söz konusu anketin dersleri aksatmamak kaydıyla uygulanması; Yasal gerekliliğin ilgili Okul Müdürlüklerince yerine getirilmesi şartı ile Müdürlüğümüzce uygun mütalaa edilmektedir.

Makamınızca da uygun görüldüğü takdirde, olurlarınızı arz ederim.

Murat YAZICI
MİE Eğitim Müdürü

OLUR.
18/12/2009

Uğur ALADAĞ
Vali a.
Vali Yardımcısı

ÖZGEÇMİŞ

Sedat UÇKAN, 1980 yılında Balıkesir'in Bandırma ilçesinde doğdu. İlköğrenimini Bandırma'da ve orta öğrenimini Balıkesir'de tamamladıktan sonra 1998–2002 yıllarında Samsun 19 Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği Bölümü'nden 2002 yılında mezun oldu. Aynı sene Ağrı-Patnos'ta öğretmenliğe başladı. Halen Taraklı Atatürk İlköğretim Okulu'nda Bilişim Teknolojileri Formatör öğretmeni olarak görev yapmaktadır. Evli ve iki çocuk babasıdır.